ഭക്തിലഹരി

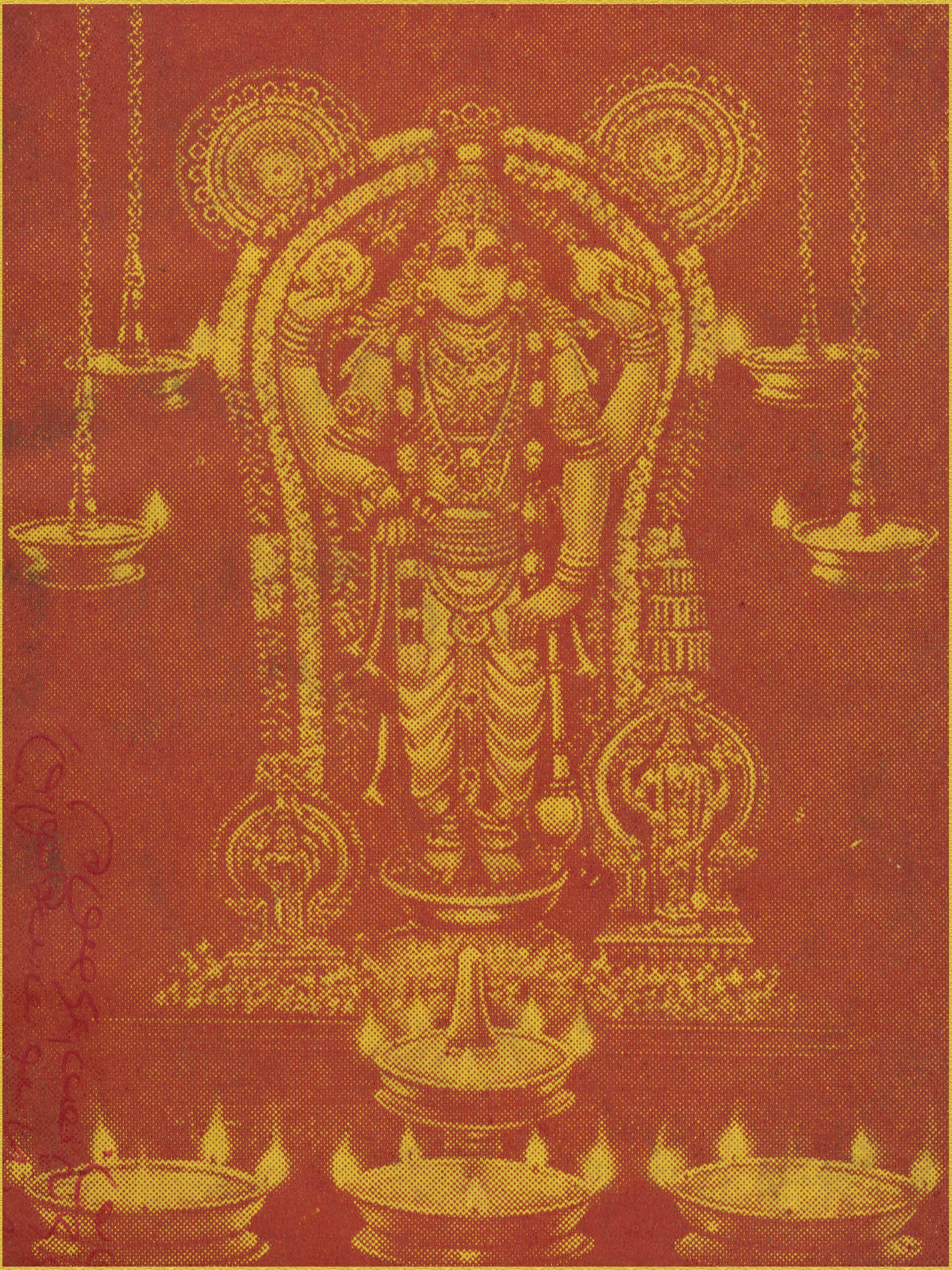

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂതിരി

ഭക്തിലഹരി

(Malayalam)
BHAKTHI LAHARI
(Poetry)
By Naduvathu Mahan Nambuthiri
First Published 1938
Rights Reserved
Printed at
St. Joseph's I. S. Press, Trichur
Price : 8 Rs.
Published by
N. P. Vasudevan Nambuthiri
Naduvathu Mana, Chalakudi
Phone No. 2619

ഭക്തിലഹരി

ഭഗവാതസാരസംഗ്രഹം

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂതിരി

പ്രസാധകൻ:

എൻ. പി. വാസുദേവൻനമ്പൂതിരി

നടുവത്തുമന

ചാലക്കുടി

വില : 8 ക.

നടുവംകൃതികൾ

അച്ഛൻനമ്പൂതിരിയുടെ കൃതികൾ

1. ഭഗവദ്ദൂതു്
2. അഷ്ടമിയാത്ര
3. അംബോപദേശം
4. നടുവംകൃതികൾ—ശൃംഗേരിയാത്ര, ആരോഗ്യസ്തവം

മഹൻനമ്പൂതിരിയുടെ കൃതികൾ

1. സന്താനഗോപാലം
2. അംബാസ്തവം
3. ഘോഷയാത്ര
4. സരോപദേശശതകം
5. ആശ്രമപ്രവേശം
6. ഭക്തിലഹരി
7. ഗുരുവായൂരപ്പനും പിഷാരിക്കലെമ്മയും
8. കാവ്യശകലങ്ങൾ
9. സ്തവമഞ്ജരി
10. മഹാത്മാ ഗാന്ധി

ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയുടെ കൃതികൾ

1. ശാന്തിവിലാസം
2. ജരാസന്ധവധവ്യായോഗം

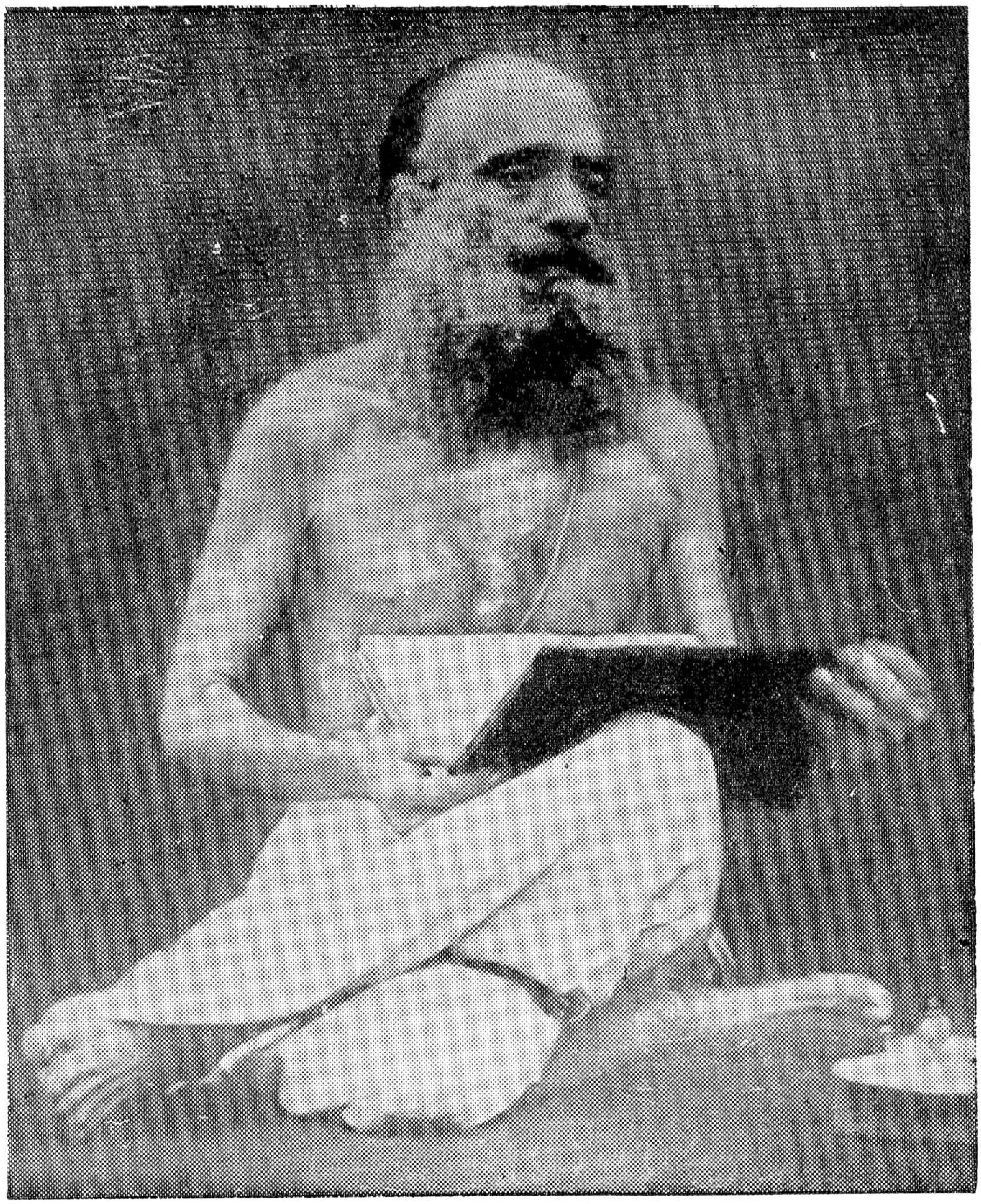

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂതിരി

കൊല്ലവർഷം 1043 — 1119

(1868 — 1944)

നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂതിരി

(ജീവചരിത്രസംഗ്രഹം)

പഴയ കൊച്ചിരാജ്യത്തു ചാലക്കുടി എന്ന ദിക്കിൽ തീവണ്ടിയാപ്പീസിന്നടുത്തുള്ള നടുവത്തു മനയ്ക്കൽ, കൊല്ലവർഷം 1043 (1868)-ൽ, കവിഗുരുവായ നടുവത്തു് അച്ഛൻനമ്പൂതിരിയുടെ പ്രഥമസന്താനമായി നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂതിരി ജനിച്ചു. അച്ഛൻതന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യഗുരുനാഥൻ. വൈലൂര ഈശ്വരവാരിയരും എടമന ഇളയതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥരായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ഉപനയനത്തിന്നുമുമ്പ് പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു മരുത്തോമ്പിള്ളി തെക്കേ പുഷ്പകത്തു വാസുനമ്പ്യാരാണു്.

ബഹുകാര്യവ്യഗ്രനായിരുന്നെങ്കിലും അച്ഛൻ മഹാന്റെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. സമാവർത്തനം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹനെ വിദ്വത്കവിഗുരുകുലമായ കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കോവിലകത്തേയ്ക്കു പഠിക്കാൻ പറഞ്ഞയച്ചു. കവിസാർവ്വഭൗമൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സഹോദരിയായ കുഞ്ഞത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ അടുത്തു കാവ്യനാടകാലംകാരാദികൾ പഠിച്ചു. വ്യാകരണം പഠിച്ചതു വിദ്വാൻ കുഞ്ഞിരാമവർമ്മൻ തമ്പുരാനിൽനിന്നാണു്. അക്കാലത്തു കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, കാത്തുള്ളി അച്യുതമേനോൻ, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻതുടങ്ങി കവികളുമായി അടുത്തിടപഴകാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചു.

സംസ്കൃതപഠനം കഴിഞ്ഞ ഘട്ടത്തിലാണു് കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ ഒരു സർക്കാർഹൈസ്കൂൾ ആരംഭിച്ചതു്. നടുവംമഹനെ അവിടെ അധ്യാപകനായി നിയമിച്ചു. അക്കാലമായപ്പോഴയ്ക്കും അദ്ദേഹം മലയാളമനോരമതുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളിൽ കവിതകളെഴുതാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു.

കൂട്ടായി കാവ്യനിർമ്മാണം നടത്തുക എന്നതു് അക്കാലത്തു കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കവികളുടെ ഒരു വിനോദമായിരുന്നു. ഏതെങ്കിലും നാടകമോ കാവ്യമോ എടുത്തു് അങ്കങ്ങളോ സർഗ്ഗങ്ങളോ പങ്കുവെച്ചെടുത്തു് ഓരോ കവിയും വിവർത്തനം ചെയ്യുക—ഇതാണു് പതിവു്. ഇക്കൂട്ടത്തിലൊന്നാണു് നടുവംമഹനും കുന്നേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോനും കൂടി വിവർത്തനം ചെയ്ത മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകം. ഒരിക്കൽ, സുപ്രസിദ്ധവിമർശകനും 'വിദ്യാവിനോദിനി'മാസികയുടെ പത്രാധിപരുമായ സി. പി. അച്ചുതമേനോനും ചമ്പത്തിൽ ചാത്തക്കുട്ടിമന്നാടിയാരും തമ്മിൽ ഉത്തരരാമചരിതം നാടകത്തിന്റെ വിവർത്തനത്തെപ്പററി ഒരു തർക്കമുണ്ടായി. അതിനെത്തുടർന്നു സി. പി. യും മററും ചേർന്നു് ഉത്തരരാമചരിതത്തിന്നു മറെറാരു തർജ്ജമയ്ക്കൊരുങ്ങി. അങ്ങനെ, കാത്തുള്ളി അച്ചുതമേനോനും നടുവംമഹനുംകൂടി രണ്ടും മൂന്നും അഞ്ചും അങ്കങ്ങൾ തർജ്ജമചെയ്തു. അതിൽ മൂന്നാമങ്കവിവർത്തനം മഹന്റെമാത്രമാണു്.

1895—ൽ മഹൻനമ്പൂതിരിയെ പയ്യന്നൂർക്കു മാററി. അഞ്ചുകൊല്ലത്തോളം അവിടെ ജോലി നോക്കി. അനുജന്റെ മരണത്തോടെ കുടുംബകാര്യങ്ങളന്വേഷിക്കുന്നതിന്നും പ്രായംകൊണ്ടും വിഷമിക്കുന്ന അച്ഛനെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നതിന്നുമായി അദ്ദേഹം ജോലിയിൽനിന്നു വിരമിച്ചു് ഇല്ലത്തു താമസമാക്കി.

കുടുംബഭരണത്തിന്നും പിതൃശുശ്രൂഷയ്ക്കും പുറമേ, കടം കൊണ്ടു കാടുകയറിയ അവിട്ടത്തൂർക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഭരണഭാരവും അദ്ദേഹത്തിന്നു ചുമക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ 'അഞ്ഞൂറുകന്ത'ങ്ങൾക്കിടയിലും അദ്ദേഹം കവിതാരചനയിൽ മുഴുകിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞു. വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂതിരിപ്പാടായിരുന്നു നടുവംമഹന്റെ കാവ്യഗുരു.

''കല്യൻ നിർമ്മലനായ വെണ്മണി മഹൻ
നമ്പൂതിരിപ്പാടെനി
ക്കല്ലാസാൽ കവിതയ്ക്കു വേണ്ട ഗുണമേ-
കീടേണമേ, ഭൈരവമേ!''

എന്നു 'സാരോപദേശശതക'ത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നുണ്ട്.

നടുവം മഹൻ ദീർഘായുഷ്മാനായിരുന്നെങ്കിലും പല രോഗങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടിയിരുന്നു. ജീവിതക്ലേശങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു കാണാം. 1911–12 കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്നു വസൂരിരോഗമുണ്ടായി; തുടർന്നു പുറത്തൊരു കുരുവും. 'ദീനാക്രന്ദസ്തവം' ആ രോഗാർത്തന്റെ ദയനീയവിലാപമാണ്.

പെരിഞ്ചേരി രാമനോന്റെ സഹോദരിയായിരുന്നു മഹന്റെ പത്നി. നാലാണടക്കം എട്ടു സന്താനങ്ങളുണ്ടദ്ദേഹത്തിന്നു്.

അച്ഛനെപ്പോലെതന്നെ മഹനും ദിനചര്യയിൽ നിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്നു. പ്രാതഃസ്നാനം, ഗണപതിഹോമം, സൂര്യനമസ്കാരം, പുഷ്പാഞ്ജലി, ഗീതാദേവീമാഹാത്മ്യഭാഗവതപരായണം എന്നിതെല്ലാം മുട്ടാതെ നടത്തിപ്പോന്നു.

1930–'32-ലെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരപ്രസ്ഥാനം മഹൻ നമ്പൂതിരിയെ അത്യധികം ആവേശംകൊള്ളിക്കുകയുണ്ടായി. മഹാത്മാ ഗാന്ധി, ആശ്രമപ്രവേശം എന്നീ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ അതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ്.

1944-ൽ (മ. വ. 1119) ഹൃദ്രോഗംമൂലം അദ്ദേഹം നിര്യാതനായി. അതോടുകൂടി വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഒടുക്കത്തെ കണ്ണികൂടി അററുപോയി.

നടുവം മഹൻെറ പത്തു കൃതികളാണു് പ്രസിദ്ധീകരി കരിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

1. സാരോപദേശശതകം, 2. ഘോഷയാത്ര, 3. അംബാസ്തവം, 4. ഗുരുവായൂരപ്പനും പിഷാരിക്കലമ്മയും, 5. സ്തവമഞ്ജരി, 6. കാവ്യശകലങ്ങൾ, 7. സന്താനഗോപാലം, 8. മഹാത്മാ ഗാന്ധിയുടെ ആശ്രമപ്രവേശം, 9. ഭക്തിലഹരി, 10. മഹാത്മാ ഗാന്ധി.

'ഭക്തിലഹരി'യെ നാലു ഭാഗമായി തിരിക്കാം: ആദ്യത്തെ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു കവി നിഷ്കാമകർമ്മത്തിൻെറ ശ്രേഷ്ഠതയെയും ആവശ്യത്തെയും കാണിക്കുന്നു. സകലപ്രവൃത്തികളും ഈശ്വരാർപ്പണമായി ചെയ്യണമെന്നും അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ ശുഭപ്രാപ്തി തീർച്ചയാണെന്നും ഉപദേശിക്കുന്നു രണ്ടാമത്തെ ഭാഗത്തിൽ ഉപാസനാമൂർത്തിയായ ഗുരുവായൂരപ്പൻെറ വിഗ്രഹത്തിൻെറ ഉദ്ഭവത്തെപ്പററി പതിനാറാം പദ്യംമുതൽ സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്നു. മൂന്നാം ഭാഗത്തിലെ വിഷയം കുറച്ചുകൂടി ഗഹനമാണു്. പ്രപഞ്ചത്തിൻെറ സൂക്ഷ്മാവസ്ഥയും ജീവാത്മപരമാത്മബന്ധവും ഈശ്വരഭജനത്തിൻെറ ആവശ്യവും ഭഗവദ് ഭജനത്താൽ പരമപദം പ്രാപിച്ചവരുടെ കഥകളുമാണു് ഇതിലെ വിഷയം. നാലാം ഭാഗത്തിലാകട്ടെ, ഭഗവല്ലീലകളെയും ഭക്തരോടുള്ള കാരുണ്യാതിരേകത്തെയും എടുത്തു കാണിച്ചു്, 'ഇല്ലാ കൃഷ്ണാവതാരത്തിനു ശരിയവതാരങ്ങ'ളെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നു.

'അംബാസ്തവ'ത്തിലെന്നപോലെതന്നെ, ഈ 'ഭക്തിലഹരി'യിലും ആധ്യാത്മികചൈതന്യവും ഈശ്വരഭക്തിലഹരിയും അത്യന്തം മുററിനില്ക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിൻെറ മൂലകന്ദം പ്രകൃതിയും പുരുഷനുമാണെന്ന ഇതിലെ നിഗമനം ഏതാസ്തികനും രുചിക്കാതിരിക്കില്ല. □

ഭക്തിലഹരി

ലോകം തീൎത്തു പുലൎത്തിയപ്പിടി മുടി–
    ച്ചെല്ലാരിലും പ്രാണനായ്–
പ്പാകം നോക്കിയടുത്തുകൂടിയവരെ–
    കൈവിട്ടു താനേകനായ്
ശോകം തീൎത്തുമഴൽപ്പെടുത്തിയുമുടൻ
    മുപ്പാരു വട്ടംതിരി–
ച്ചാകപ്പാടെ രസിച്ചിടുന്നവനു സാ–
    ഷ്ടാംഗം നമിക്കുന്നു ഞാൻ. 1

കൎമ്മത്തിന്നു പലേതരം ഫലമുര–
    ച്ചീടുന്നു വേദങ്ങൾ നാം
കൎമ്മത്തിന്നടിമപ്പെടാൻ; ഫലമിര–
    ന്നീടാതെ കൎമ്മങ്ങളെ
ജന്മംതൊട്ടു മുറയ്ക്കു ചെയ്തു പരമാം
    നൈഷ്കൎമ്മ്യമാൎന്നാൽ സുഖം;
ബ്രഹ്മപ്രാപ്തി ദൃഢം; ഫലശ്രുതിയിൽ നാം
    ശ്രദ്ധിക്കിലോ, ചുററിടും. 2

മക്കൾക്കോഷധിയെക്കുടിച്ചിടുവതി-
    ന്നുത്സാഹമുണ്ടാക്കുവാൻ
കല്ക്കണ്ടം ചെറുതേകിയാൽ ബഹുരസം
    മോന്തും മരുന്നാകവേ;
ഉൾക്കാമ്പിൽ പരമാ ഫലശ്രുതിയെയ–
    വ്വണ്ണം ധരിച്ചീടണം;
തൎക്കം വേ,ണ്ടൊട്ടുവിൽ സുഖം സുലഭമാ–
    മമ്പാലകൎക്കെന്നപോൽ. 3

എന്നാൽ മാമറയാൽ തടഞ്ഞവയിൽ നാം
ചിത്തത്തിനും വാക്കിനും
ചെന്നാടാനിടയാക്കിടാതെ വളരെ-
സ്സൂക്ഷിച്ചിരുന്നീടണം;
ഒന്നോക്കാതരുതാത്ത കൈ പിണയുകിൽ
പശ്ചാത്തപിച്ചാത്തനായ്
നിന്നോത്തിൻപൊരുളാം വിരാൾപുരുഷനിൽ
സർവ്വം സമപ്പിക്കണം. 4

ചൊല്ലാം താന്ത്രികമായ കമ്മവിധിയെ:-
ക്കല്ലിങ്കലോ മണ്ണിലോ
ചൊല്ലാളും ഹൃദയത്തിലോ സുഖദനെ-
ന്നോക്കന്നൊരാ മൂത്തിയെ
ഉല്ലാസാൽ കുടിവെച്ചുകൊണ്ടു ജലഗ-
ന്ധാദ്യോപഹാരങ്ങളാൽ
നല്ലാവേശമിയന്ന ഭക്തിയിളകി-
കൈക്കൊണ്ടു പൂജിക്കണം 5

പിന്നെബ്ഭക്തിയൊടോത്തുകൊള്ളണമിതാ-
ണാനന്ദസമ്പൂണ്ണമാ-
യെന്നെന്നും പുകഴുന്ന വസ്തു ജഗദാ-
ലംബം ജഗന്മംഗളം;
എന്നെക്കോളിളകും ഭവാബ്ധിയിലിറ-
ക്കായ്കെന്നപേക്ഷിക്കണം;
തന്നെത്താനറിയേണ;-മിങ്ങനെ നമു-
ക്കൊത്തെങ്കിലെല്ലാം സുഖം. 6

ധിക്കാരം കളയും ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാ-
ണാദ്യങ്ങൾ സർവ്വാത്മനാ
നോക്കാൻകൂടിയനർഹരായ കിഴജാ-
തിക്കാരധഃപാതികൾ
ഇക്കാലം ഗതികെട്ട കൂട്ടരവരേ
നന്നാക്കുവാൻ സർവ്വഥാ
നോക്കാം; പക്ഷെയദൃഷ്ടകർമ്മഫലമാ-
ണെന്നോർത്തു വേണം ശ്രമം. 7

ഈ മന്നിൽ പുകഴും പഠിപ്പുമറിവും
കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തീടുവാൻ
സാമർത്ഥ്യത്തികവും കലന്ന മറയോർ
ദൈവത്തൊടൊത്തുള്ളവർ
ഹോമം, മന്ത്രജപം, നമസ്കൃതി, മഹാ-
യജ്ഞങ്ങൾ വിത്താർത്ഥമായ്
കാമംപോലെ നടത്തിടുന്നു വെറുതേ
പേരിന്നഹോ, സങ്കടം! 8

എന്നല്ലാത്മഗതിക്കവർക്കു വഴിയി-
ല്ലിന്നാഭിജാത്യത്തിനാൽ
തന്നത്താൻ ഞെളിവും മനസ്സിൽ മദവും
പച്ചത്തിൽ വൈദുഷ്യവും
അന്നന്നങ്ങനെ വാച്ചവർക്കറിവുമി-
ക്കർമ്മങ്ങളും വ്യർത്ഥമായ്
മന്നന്മാർ വലയുന്നു— നോക്കിതുവിധം
പററാതെ സൂക്ഷിക്കണം. 9

''ഇക്കള്ളന്റെ ജപങ്ങളും കളിയുമാ–
ക്കൊള്ളട്ടു ലോകോക്ത്യോ;–
മിക്കപ്പം ത്തുടരും പ്രസംഗമിവിടെ–
ജ്ജാലിക്കഹോ! വിഘ്നമായ്;
ഉൾക്കത്തുന്നിതിവന്റെ ഭാഗവതവും
ഗീതാർത്ഥവും കേൾക്കയാൽ''
ഭക്തന്മാരെ വെറുത്തിവണ്ണമരുളും
വർഗ്ഗത്തെ വർജ്ജിക്കണം. 10

മാനത്തിൽ കൊതി,യാഭിജാത്യ,മധികം
സമ്പാദ്യമെന്നിത്തരം
ധ്യാനംകൊണ്ടിളകിസ്സനാതനപദം
ധ്യാനിച്ചിടാതൂഴിയിൽ
ഏനസ്സേററവരെന്തു ചെയ്തിടുകിലും
ദുഷ്കർമ്മമാമാ ഫലം–
താനത്യന്ത;–മിതിന്റെ വാസനപെടും
ജന്മാന്തരത്തിങ്കലും. 11

ഇമ്മന്നിൽ സമബുദ്ധി, ഭൂതദയ, താ–
നെല്ലാരിലും താഴെയാ–
ണിമ്മട്ടുള്ള വിനീതി,യീശ്വരനില–
ത്യന്തം ഭയം സർവ്വദാ,
കർമ്മം ചെയ്യണമീ നിലയ്ക്കഖിലവും
ദൈവത്തിലർപ്പിക്കണം;
ശർമ്മം നോക്കു തരും ചരാചരമയൻ
വാതാലയാധീശ്വരൻ. 12

ഈ വിശ്വം തീർത്തു രക്ഷിച്ചതു ഝടിതി മുടി–
ച്ചൊന്നിലും താൻ പെടാത്തോൻ
ഭാവിശ്രേയസ്കരൻ മസ്കരികൾ കരളിലോ–
ക്കുന്നവൻ ഭക്തദാസൻ
സേവിക്കത്തക്ക യോഗ്യൻ ജനിമൃതിസുഖദുഃ–
ഖങ്ങളില്ലാതെഴുന്നോൻ
ഭുവിൽ പേർകൊണ്ട വാതാലയമടിയരുളും
ദേവനാലംബമാർക്കും. 13

മുഖ്യം മൂന്നുലകിങ്കൽവെച്ചു പവനാ–
ഗാരം കലിധ്വംസനം
പ്രഖ്യം വാതഭഗന്ദരാദിഗദസ–
ന്താപോപശാന്തിപ്രദം
സൗഖ്യം സന്തതമേകിയാർത്തിപെരുകും
സംസാരബന്ധത്തിൽ വൈ–
മുഖ്യം ചേർപ്പതിനുത്തമം സ്ഥലമിതാ–
നന്ദാസ്പദം ചിത്പദം. 14

പാവപ്പെട്ടവരിൽ കൃപാമഴ പൊഴി–
ച്ചീടുന്ന കാറായവൻ
കൈവല്യപ്രഭവൻ ചരാചരമയൻ
മായാവി മായാധവൻ
ശ്രീവത്സാങ്കമെഴുന്ന നിത്യകുശലൻ
വാതാലയത്തിന്നക-
ത്തേവം കണ്ടുവരുന്നൊരീ പ്രതിമതാ–
നെന്നാം പുരാണങ്ങളിൽ. 15

തങ്കൽ സർവ്വമൊതുക്കിയാത്മസഖനാ–
യാ പ്രാകൃതപ്രക്ഷയ–
ത്തിങ്കൽ പള്ളിയുറങ്ങിടും വിമലനീ–
രാലംബമായച്യുതൻ
സങ്കല്പങ്ങളറിഞ്ഞിടാൻ പണി,യുണ–
ർന്നേററിട്ടു പിന്നെജ്ജഗ–
ത്തിങ്കൽ ക്രീഡയിലാശവെച്ചു പലതും
ചെയ്‌വാൻ തുടങ്ങും പരൻ. 16

ആയാസം ചെറുതും പെടാതെ പരചി–
ത്തത്വം തുളുമ്പും ജയ–
ശ്രീയാളുംപടി കാണുമീ പ്രതിമ മു–
മ്പാദ്യം വിരാൾപൂരുഷൻ
മായാബന്ധ, മദൃഷ്ടദൃഷ്ട,മുയിരാ,–
ത്തത്വങ്ങൾ, മൂന്നാംഗുണം;
തായാടാനിവയെച്ചമപ്പതിനുമു–
മ്പുണ്ടാക്കിയെന്നോക്കുവിൻ. 17

കല്പാന്തത്തിലുണർന്നുടൻ പ്രകൃതിയോ–
ടൊന്നിച്ചു സൃഷ്ടിക്കുതാ–
നല്പാല്പം ചിലതന്നു തീർത്തു ഭുവനം
നിർമ്മിക്കുവാൻ നിർമ്മമൻ;
കെല്പാളും വിധിയെച്ചമച്ചു; വിധിയോ
പേടിച്ചു സർവ്വം ജലം
നില്പാനും കരയില്ല താനൊരുവനീ
ഞാനാരിതെന്നോക്കയാൽ. 18

തന്നെത്താനറിയാതെ വേണ്ടതുമറി-
ഞ്ഞീടാതൊരജ്ഞാനിയായ്-
നിന്നെന്തോ ഭയമാന്നൊരാ വിധി വിരാ-
ഡ്രൂപം വിചാരിക്കവേ
വന്നെത്തീ വിള്ള വേഗ''മീ പ്രതിമയെ-
പ്പൂജിക്കകെ''ന്നേകിനാൻ;
പിന്നെത്തങ്കലെഴം ചരാചരജഗ-
ത്തോർമ്മയ്ക്കു കാട്ടീടിനാൻ. 19

രാജിക്കം ദിവ്യമാകും പ്രതിമയിലതിവി-
ശ്വാസമാന്നാത്തഭക്ത്യാ
പൂജിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നാ വിധിയഥ സകലൈ-
ശ്വര്യസംസിദ്ധി നേടീ;
ഭ്രാജിക്കന്നീ പ്രപഞ്ചം ചരമചരമുടൻ-
തന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു സർവ്വം
യോജിപ്പിച്ചൂ, വളർച്ചയ്ക്കുരിയ വഴികളും
കണ്ടുവെച്ചൂ വിരിഞ്ചൻ. 20

എല്ലാം കണ്ട മനസ്സിലാക്കിയുലകം
സൃഷ്ടിച്ച വേദോക്തമായ്-
ച്ചൊല്ലാളം പല യജ്ഞമാ വിധി നട-
ത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കംവിധൗ
ചൊല്ലാം പ്രശ്നിയൊടൊത്തു ചെന്നു സുതപ-
സ്സാ വിഗ്രഹം നാൽമറ-
ച്ചൊല്ലാൽ വാഴ്ത്തിയിരന്നു; നല്ലിയവരെ-
പ്പൂജിച്ചു പത്മോദ്ഭവൻ. 21

എന്നിട്ടന്നവിടുന്നു പോന്നു വിലവേ-
റില്ലാത്തൊരാ വിഗ്രഹം
തന്നിഷ്ടപ്പടി താണുവീണു വളരെ
ബ്ഭക്ത്യാ ഭജിച്ചീടിനാർ;
മുന്നിട്ടങ്ങെഴുനള്ളിനാൻ മുകിൽനിറൻ
മായാമയൻ ചൊല്ലിനാൻ,
''വന്നിട്ടിഷ്ടവരങ്ങളം വാങ്ങിടുവി''നെ-
ന്നുംത്താരലിഞ്ഞങ്ങനെ. 22

ചൊല്ലാളുന്ന മറസ്സുകത്തു മുനിമാ-
രോങ്കാരതത്ത്വാത്മമാ-
യെല്ലാ നേരവുമോത്തിടുന്ന തിരുമെ
കണ്ടമ്പരന്നായവർ
വല്ലാതങ്ങനെ നിന്നു തെല്ലിട,യുടൻ
സാഷ്ടാംഗമായിട്ടു വീ-
ണുല്ലാസാലെഴുനേററുനിന്നു തൊഴുതും-
കൊണ്ടേവമോതീടിനാർ: 23

''ഉണ്ടാകേണമൊരുണ്ണി, മാധവ, വിഭോ.
ത്വത്തുല്യ''.നെന്നായവ-
ർക്കുണ്ടായോരു പരിഭ്രമഭ്രമളിയാൽ
മുമ്മൂന്നുപാടോതിനാർ;
മിണ്ടാതിങ്ങനെ നിന്നു പിന്നെയവ,രാ-
സ്സച്ചിന്മയൻ സാദരം
രണ്ടാളോടുമടുത്തു ചെന്നരുളിനാൻ
മന്ദസ്മിതാർദ്രാനനൻ: 24

''എന്നാലെന്നോടു തുല്യനായൊരുവനോ
ഞാൻമാത്ര; -മീയാഗ്രഹം
ചൊന്നാർ മൂന്നുരു നിങ്ങ,ളാട്ടെ വഴിയു-
ണ്ടാക്കാ,മഭീഷ്ടം തരാം,
നന്നായോർക്കുക മൂന്നു ജന്മമിനി ഞാൻ
നിങ്ങൾക്കുതാൻ പുത്രനായ്
വന്നാനന്ദമിയററു: -മന്നുമിടയാ-
മീ വിഗ്രഹാരാധനം.'' 25

പിന്നെത്തത്ര മറഞ്ഞു ദേവനുടനെ
പ്രശ്നിക്കുതാൻ പുത്രനാ-
യന്നെങ്ങും പുകഴും ജഗദ്ഗുരു മഹാ-
നാ'പ്പൃശ്നിഗർഭാ'ഭിധൻ
എന്നെന്നും നിലകിട്ടിടാപ്പടിയഹോ!
ലോകത്തിലെല്ലാടവും
വന്നേന്തുന്ന തമസ്സൊഴിച്ചു പരമാ-
നന്ദം പരത്തീടിനാൻ. 26

ഇക്കാണുന്ന ജഗത്തിലജ്ഞത കള-
ഞ്ഞാനന്ദമേകും മകൻ
തൃക്കാൽ തൊട്ടരികത്തിരിക്കെ മുതരായ്
പെററമ്മയും താതനും;
സത്ക്കാലത്തവർ കാശ്യപാദിതികളായ്
മന്നിൽ ജനിച്ചപ്പൊഴും
ചിത്ക്കാമ്പാം ശുഭവിഗ്രഹം സുകൃതികൾ-
ക്കാ നാരദൻ നല്കിനാൻ. 27

ദിക്കാകെപ്പുകഴും മഹാബലിയെ മർ–
ദ്ദിച്ചീടുവാൻ വിഷ്ണുതാ–
നക്കാലത്തദിതിക്കു ഹന്ത! മകനായ്
ശ്രീവാമനൻ മോഹനൻ
തത്ക്കാലം ബലിയോടു മൂന്നടിയിടം
യാചിച്ചു നല്കീടുവാ–
നൊക്കാഞ്ഞിട്ടടികമ്പിടും ദനുജനെ–
പ്പാലിച്ചു ഭക്തപ്രിയൻ. 28

സത്ക്കാലത്തു മരിച്ചു വാമനനെയോ–
ർത്താത്താതമാതാക്കൾതാ–
നക്കാലം വസുദേവദേവകികളായ്
മന്നിൽ പിറന്നീടിനാർ;
ചിത്ക്കാമ്പാം കരളാന്ന ധൗമ്യമുനിയ–
ന്നീ വിഗ്രഹം നല്കിനാ;–
നംക്കാമ്പിൽ ബഹുഭക്തിപൂണ്ടവരതും
പൂജിച്ചു കൂടീ സുഖം. 29

മുട്ടാതങ്ങനെ വിഗ്രഹം ദിവസവും
സേവിക്കവേ കൃഷ്ണനാ-
യിട്ടാദ്ദേവകിയിൽ പിറന്നു ഭഗവാൻ
ഭോഗീന്ദ്രഭോഗാസനൻ
പെട്ടാബ്ഭൂഭരമാററി വാരിധിച്ചുഴ-
ന്നിട്ടുള്ളോരാ ദ്വാരക-
ക്കൊട്ടാരത്തിലിരുന്നതാൻ പ്രതിമയും
പൂജിച്ചു പൂർണ്ണാദരം. 30

''തിട്ടം കയ്യേററ കൃത്യം സകലവുമിവിടെ-
ച്ചെയ്തു ഞാൻ യാദവന്മാ-
രൊട്ടുക്കീ വിപ്രശാപക്കടുദഹനമുഖേ
വീണു വെന്തന്തരിച്ചു;
കഷ്ടപ്പാടൊട്ടൊതുങ്ങി; പരമസുകൃതിയാ-
മുദ്ധവക്കാത്മതത്ത്വം
ദൃഷ്ടാന്തത്തോടുക്കൂടിസ്സകലവുമുപദേ-
ശിച്ചു; കര്യം കഴിഞ്ഞു.'' 31

എന്നീ വാസ്തവമുള്ളിലോർത്തു രസമായ്
മിണ്ടാതിരുന്നു കുറെ-
പ്പിന്നീടുദ്ധവരേ വിളിച്ചു ഭഗവാൻ
കല്പിച്ചു കാലോചിതം:
''ഇന്നീ ദ്വാരകയേ വെടിഞ്ഞിടുമിവൻ;
പിന്നീടൊരാഴ്ചയ്ക്കകം
വന്നീ വാരിധിയിപ്പുരം മുഴവനും
മുക്കും, മുടിക്കും ദൃഢം. 32

നിത്യം നിർമ്മലമിസ്സനാതനതമം
ഞാൻ പൂജചെയ്യുന്നൊരീ-
സ്സത്യജ്ഞാനമയം മഹാപ്രതിമയെ-
ക്കയ്ക്കൊണ്ടു സൂക്ഷിക്കണം;
മർത്ത്യർക്കാധിയണച്ചിടും കലിയിലി-
സ്സംസാരരോഗം വിടാൻ
പ്രത്യക്ഷത്തിലിതാണൊരൗഷധ,മതും
പ്രത്യേകമോർത്തീടണം. 33

ഞാനെപ്പോഠംപ്പോക,മപ്പോഠം കലിയിവിടെ വരും;
തോന്നിവാസം തുടങ്ങും;
പാനേ മോഹം ജനിക്കും; മനുജരിലധികം
വ്യാധികൊണ്ടാധി ചേക്കും;
താനേ ധമ്മം നശിക്കും; പ്രതിമയിതതിനാൽ
ഭൂമിയിൽത്തന്നെ മുഖ്യ–
സ്ഥാനേ സ്ഥാപിച്ചിടേണം, കലിയുടെ കഠിനോ-
പദ്രവം വിദ്രവിപ്പാൻ. 34

എന്നാ,ലുദ്ധവരേ, പരിഭ്രമമശേ–
ഷം വേണ്ട; വേഗം ഭവാൻ
ചെന്നാലും സുധിയാം സുരേന്ദ്രഗുരുവോ–
ടെല്ലാ വിശേഷങ്ങളും
ചൊന്നാലും; പറയേണമെൻെറ മൊഴിയും
പ്രത്യേക;–മെന്നാലയാം
വന്നാലോചനചെയ്തു വേണ്ടതഖിലം
നിസ്സംശയം ചെയ്തിടും.'' 35

എന്നെല്ലാം പ്രിയഭക്തനോടരുളി ഹാ!
യോഗാസനാരൂഢനായ്
മന്നെങ്ങും നിറയും ചരാചരമയൻ;
സ്വർഗ്ഗത്തിലന്നുദ്ധവൻ
ചെന്നെത്തീ ധൃതിയായ്, ബൃഹസ്പതിയൊടീ
വൃത്താന്തമോതീ; തുണ–
യ്ക്കുന്നെന്തോ ഗുരു വായുദേവനെ വിളി–
ച്ചൊന്നിച്ചുപോയ് മൂവരും. 36

ദ്ദൂരാലായവർ കണ്ടു നിത്യകുശലൻ
സച്ചിന്മയൻ വേർപിരി–
ഞ്ഞോരാ ദ്വാരക വാരിരാശി തകരാ–
റാക്കുന്നതും വിഗ്രഹം
നീരാടുന്നതു;–മത്തലാന്റു ഗുരു നിർ–
ബ്ബന്ധിക്കയാൽ പാഞ്ഞുപോ–
യാരാൽ ചെന്നു പുകഴ്ന്ന വിഗ്രഹമെടു–
ത്തെത്തീ ജഗജ്ജീവനൻ. 37

''നീരാട്ടംമുമ്പെടുത്തു ബഹുരസമനിലൻ
വിഗ്രഹം ദൈവഗത്യാ;
പാരാവാരത്തിലെങ്ങാൻ മറിയുകിലിതിലും
ദുർഘടം വേറെയുണ്ടോ?
പോരാ, ശ്രീകൃഷ്ണനെന്നോടൊടുവിലരുളിയ–
ക്കാര്യമൊപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ
പോരാതായാൽ കട്ടപ്പം; കലിയുഗതരണ–
ത്തിന്നു മററില്ലുപായം. 38

ആട്ടേ, നോക്കിതു ഭൂതലത്തിലെവിടെ
സ്ഥാപിക്കണം? ചുററിനോ–
ക്കട്ടേ, ഭാരതഖണ്ഡമപ്പൊഴിതിനു–
ണ്ടാകും സ്ഥലം പാവനം''—
കൂട്ടേവം പിരിയാതെ തമ്മിലരുളി–
ച്ചുററീ പലേടം; ഗുണ–
പ്പെട്ടേതും സ്ഥലമൊത്തതി,ല്ലൊടുവില–
ന്നിക്കേരളം പൂകിനാർ. 39

തക്കത്തിൽത്തീക്കനൽക്കണ്ണുടയ പുരഹരൻ
പുണ്യമാം പൊയ്കയിൽത്തൻ-
മയ്ക്കണ്ണാളൊത്തു മേളിച്ചവരതിനുടെ തെ—
ക്കേക്കരെക്കേറിനില്ക്കേ
മുക്കണ്ണൻ കണ്ടു വാനോർഗ്ഗുരുവുമനിലനും
കൂടിയോടുന്ന,തപ്പോൾ
വെക്കം കൈകൊട്ടിനിർത്തീ''ട്ടരികിൽ വരിക''യെ—
ന്നോതിനാൻ ഭൂതിഭൂഷൻ. 40

മുക്കണ്ണൻ തൃക്കരം കൊട്ടിയ കടുരടിതം
കേട്ടു ഞെട്ടിത്തെറിക്കും
തക്കത്തിൽ ചന്ദ്രചൂഡൻതിരുവടിയരികിൽ-
ത്തന്നെ നില്ക്കുന്ന കണ്ടു
വെക്കം തൃക്കാല്ക്കൽ വീണു സുകൃതിക;-ളവരെ-
പ്പുല്കിയാശ്വാസമേകി-
ത്തൃക്കൺപാർത്തിട്ടു മന്ദസ്മിതമൊടരുളിനാൻ
നിർമ്മമൻ നീലകണ്ഠൻ: 41

''പാടീ നാരദനീ വിശേഷമിവിടെ;-
ക്കേട്ടിട്ടു മന്മാനസം
വാടീ; നന്ദജനന്തരിച്ചു കലികാ-
ലം വന്നുവെന്നോർക്കയാൽ;
നേടീ വിഗ്രഹമെങ്കിലും ധൃതിപിടി-
ച്ചോടുന്നൊരീ നിങ്ങളെ-
ത്തേടിക്കൊണ്ടുമരുന്നു; സംഗതിവശാൽ
കണ്ടെത്തീ കൺമുമ്പിൽ ഞാൻ.'' 42

പൂജിക്കുന്നോർക്കഭീഷ്ടം സകലവുമതകി–
ക്കൊണ്ടു ലോകത്തിലെങ്ങും
രാജിച്ചീടുന്ന ദിവ്യപ്രതിമ ഹരനപേ–
ക്ഷിച്ചു വാങ്ങിച്ചു ദേവൻ
യോജിപ്പിച്ചു ശിവപ്രാഭവമതിലുടനേ;
താണു വന്ദിച്ചു ചന്ദ്രൻ
ഭ്രാജിക്കുന്നാശ്ശിരസ്സാൽ പലവുരു,വരുളി–
ച്ചെയ്തു പിന്നെപ്പിനാകി: 43

''പണ്ടാ പ്രാചേതസന്മാരനവധിദിവസം
വൻതപംചെയ്തു നമ്മെ–
ക്കണ്ടാനന്ദിച്ച പുണ്യസ്ഥലമിതു വളരെ–
പ്പാവനം പാരിടത്തിൽ;
ഉണ്ടാകേണ്ടാ വികല്പം, പ്രതിമയെയിവിടെ–
ത്താൻ പ്രതിഷ്ഠിക്കിലാരും
കൊണ്ടാടും; പാരിലൊക്കെപ്പുകഴ,മറിയുവിൻ,
മംഗളം നിങ്ങൾമൂലം. 44

ഞാനും സൃഷ്ടിനടത്തിടുന്ന വിധിയും
കാക്കും രമാനായകൻ–
താനും വസ്തുതഭേദമില്ലൊടുവിലീ
മൂന്നാളുമൊന്നായ്‌വരും!''
ആനത്തോലുടയാടചാർത്തിയ ഹരൻ
കല്പിച്ചോരിബ്ഭാഷിതം
ജ്ഞാനംകൂടിയ കൂട്ടരാമഖിലരും
മാനിച്ചു കൈക്കൂപ്പിനാർ. 45

ധീരോദാത്തൻ വിരിഞ്ചൻ, സനകമുനി, മഹാ-
　　വിഷ്ണു, വേദങ്ങൾ, വാനോ-
രോരോ വർഗ്ഗത്തിലുള്ളോ,രനവധി മുനിമാർ,
　　നാരദൻ, പിപ്പലാദൻ
നേരോടിക്കൂട്ടരെത്തി ചിതമൊടു ശിതിക-
　　ണ്ഠന്റെ പക്ഷം പുകഴ്ത്തി-
ട്ടോരോ തത്ത്വങ്ങളോതിസ്സകലരുമുടന-
　　ന്നീശനെക്കൈവണങ്ങി. 46

അപ്പോൾത്താൻ ഗുരു വായുവോടരുളി: ''ഹേ!
　　വേഗം പ്രതിഷ്ഠിക്ക നാ-
മപ്പൊയ്ത്താർമകനാദിപൂരുഷനെടു-
　　ത്തേല്പിച്ചൊരീ വിഗ്രഹം;
ചൊല്ലൊണ്ടും പുനരിപ്പുരിക്കു 'ഗുരുവാ-
　　യൂ'രെന്ന പേ'';-രന്നുടൻ
കെല്ലൊക്കംപടിയമ്പലം സുരപുര-
　　ത്തച്ചൻ ചമച്ചീടിനാൻ. 47

ദേവാചാര്യൻ തുടങ്ങീ ക്രിയ;-യഥ പരിക-
　　ർമ്മത്തിനാ വായു; രക്ഷ-
യ്ക്കാ വാനോരൊക്കെ നിന്നു; വിധിഹരിഹരരാ-
　　ണച്ചടങ്ങോർത്തുരച്ചോർ;
സേവാമാർഗ്ഗങ്ങൾ വേണ്ടും പതിവുകളിവയാ
　　നാരദൻ ചൊല്ലി;-യെല്ലാ-
മാ വാരംകൊണ്ടു തീർന്നു; കലശമൊരുവിധം
　　ഭംഗിയായിക്കഴിഞ്ഞു. 48

ഏവം വാതപുരത്തിലാന്ന ഭഗവൻ,
സംസാരദുഃഖാർത്തനി-
പ്പാവം,ഹാ, ഗതികെട്ടലഞ്ഞു കലിയെ-
പ്പേടിച്ച തുള്ളംവിധൗ
ദൈവം തള്ളിയയച്ച ഞാൻ നടയിൽ നി-
ന്നോതുന്നൊരിസ്സങ്കടം
കൈവല്യപ്രദ, കേൾക്കണേ! കനിയണേ!
നന്നാക്കണേ! കാക്കണേ! 49

ശ്വേതൻ മാമുനിയാണു നീ കൃതയുഗ-
ത്തിങ്കൽ തപസ്സൊന്നിനാൽ
പ്രീതൻ, സ്രുക്ക്സ്രുവധാരി യജ്ഞപുരുഷൻ
ത്രേതായുഗപ്രാപ്തിയിൽ
പീതൻ മംഗളയജ്ഞകർമ്മനിരയാൽ
സന്തുഷ്ടനാകുന്നവൻ
പൂതൻ മൂന്നുലകം നിറഞ്ഞു വിജയി-
ച്ചീടുന്ന വിശ്വംഭരൻ. 50

ദേവൻ താന്ത്രികമായ കർമ്മവശഗൻ
സ്തോത്രപ്രിയൻ ശ്യാമനാ-
ണേവം ദ്വാപരവേളയിൽ സകലരും
പൂജിച്ച വാഴ്ത്തുന്നവൻ;
സേവസ്സാത്തിരുനാമമീക്കലിയിൽ; നാം
നാമം ജപിച്ചാൽ ക്ഷണം
കൈവല്യപ്രദനാക്കളൊായകമനീ-
യാംഗൻ പ്രസാദിച്ചിടും. 51

ചൊല്ലാമിക്കലികാലമെത്ര സുഖദം!
നാമംജപംകൊണ്ടുതാൻ
ചെല്ലാം ചിത്പുരുഷൻെറ സന്നിധിയിലെ–
ന്നോതുന്നു വേദങ്ങളിൽ;
എല്ലാക്കും പ്രിയമീക്കലിപ്പിറവി; ഞാ–
നപ്പുണ്യമാർജ്ജിച്ചവൻ,
മല്ലാരേ, തിരുനാമഗാനനിരതൻ;
നീയെന്നെ രക്ഷിക്കണം. 52

ധർമ്മദ്വേഷി ദുരാശയൻ കലി ഭയ–
ന്നർത്ഥിക്കയാൽ പ്രീതനായ്
ശർമ്മം നല്കിയ വിഷ്ണുരാതനുപകാ–
രം ചെയ്തു; കൊന്നെങ്കിലോ,
ഇമ്മട്ടുള്ളൊരു മുക്തിമാർഗ്ഗമടയും;
ലക്ഷ്മീപതേ, നിയ്യൊരാ–
ളിമ്മന്നിൻെറ ശുഭാശുഭങ്ങളറിവോൻ—
തൃക്കാലെനിക്കാശ്രയം. 53

ഇന്നെങ്ങും തവ ഭക്തരിൽ കലി ഭയ–
പ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നതും;
നിന്നെക്കൈതൊഴുതാൽ ഫലം ഝടിതി; നി–
ന്ദിച്ചാൽ പൊറുക്കും ഭവാൻ;
മുന്നേതാൻ കലി മർത്ത്യരെക്കഠിനരോ–
ഗത്താൽ വലയ്ക്കുന്നു; നീ
വന്നേററൊന്നു തടഞ്ഞമർത്തണ,മിതാ–
ണിപ്പോറം കുഴപ്പോക്കുകിൽ. 54

ഉണ്ടാം ഭക്തജനം കലൗ സുലഭമാ-
മിബ്ഭാരതത്തിൽ; ശുഭം-
കൊണ്ടാളുന്ന നദീനദാചലമഹാ-
ക്ഷേത്രപ്രദേശങ്ങളിൽ
കൊണ്ടാടേണ്ടവരെത്ര; വാസ്തവമിതാ,-
ണ്ണീ നാട്ടിലുണ്ടായ ഞാൻ
തിണ്ടാടുന്നു കിടന്നു; പാവമിവനെ-
ന്നോർത്തെന്നെ രക്ഷിക്കണം. 55

ചൊല്ലാളും തിരുനാമ,മാത്തുളസി, സാ-
ളഗ്രാമ,മേകാദശിയെ-
ന്നല്ലാ, ജാഹ്നവി, ഗീത, ഗോപി, പുകഴും
ഗായത്രിയിത്യാദിയിൽ
മല്ലാരേ, വിധിപോലെ വേണ്ട സമയ-
ത്തൊക്കെബ്ഭജിക്കുന്നു ഞാൻ;
ചൊല്ലാം തുഷ്ടിദമാണിതൊക്കെയവിടേ-
യ്ക്കെന്നാം പുരാണങ്ങളിൽ. 56

ദേവന്മാരിലുമാപ്പിതൃക്കളിലുമു-
ണ്ടേറെക്കടം ദുർഘടം;
പാവപ്പെട്ടുഴലുന്നു ഞാൻ; വിധിനിഷേ-
ധം നീ വിധിപ്പിച്ചവൻ;
കൈവല്യപ്രദ, ള്ളതെടുത്തഖിലവും
നിങ്കൽ സമർപ്പിച്ചിടാം;
ഭാവം മാറുകയില്ല, ഭക്തി നിലനി-
ർത്തിത്തന്നു രക്ഷിക്കണം. 57

ശ്രീവാഴ്ത്തുന്ന കുടുംബ,മുണ്ണികളുമു,-
ണ്ടെല്ലാററിനും ഭൃത്യരു,-
ണ്ടാവാതില്ലൊരു കൂട്ടവും, സകലരും
മാനിക്കമെല്ലാം സുഖം;
ഈ വാഴ്ത്തുന്ന സുഖം ഹരേ, ഞൊടിയിട-
യ്ക്കില്ലാ; ഭവദ്ഭക്തിതാൻ
ഭൂവാസത്തിലുയന്ന സൗഖ്യ,മതിനായ്
തൃക്കാല്ക്കൽ വീഴുന്നു ഞാൻ. 58

കാലം പോട്ടെയഹോ! പരീക്ഷിദരചൻ,
ചേലപ്പ്ര,മ്പാ ധ്രുവൻ
ബാലൻ, സൈ്വരിണിയായ പിംഗള, നൃപൻ
ഖട്വാംഗനീയെവരും
മാലററാന്നു പരം പദം ഝടിതി; നീ
തൃക്കണ്ണിഴിച്ചാലെനി-
ക്കാലസ്യക്കടലക്കരെക്കയറിടാം
മാത്രയ്ക്കുമുമ്പത്രതാൻ. 59

എല്ലാബ്ബന്ധവുമററവൻ, വിഭു, കുറൂ-
രമ്മയ്ക്കു കീഴ്പെട്ടവൻ,
ചൊല്ലാം നമ്മുടെ വില്വമംഗലപരി-
വ്രാട്ടൊത്തു പാർത്തുള്ളവൻ,
മല്ലാരാതി, കുചേലമാമുനി തുറ-
ന്നീടുന്ന ഭണ്ഡാര,മെ-
ന്നല്ലാ പാർഷ്തി ചീരതീററിയ ചിദാ-
നന്ദൻ പ്രസാദിക്കണം. 60

തൃക്കണ്ണിൻമുനകൊണ്ടു തീക്ഷ്ണമുലകം
കാക്കും കഴിക്കും പുറ-
ത്താക്കും കാക്കുമശിക്കുമിക്കളിയറി-
ഞ്ഞോർക്കേകമങ്ങളെയെ;
തത്ക്കാലം ചില തട്ടുമട്ടുകൾ പറ-
ഞ്ഞെന്നെപ്പിരിക്കാൻ ഭവാ-
നൊക്കാ, ചോട്ടടി മാറുകില്ല, തരണം
സായുജ്യമന്നേവരെ. 61

നാനാത്വം ഭ്രാന്തിജന്യം; കരുതുക, ഗുണദോ-
ഷങ്ങളാ ഭ്രാന്തിമൂലം-
താനാം; കാണാം തിരഞ്ഞാലതിനു വിധിനിഷേ-
ധങ്ങളാശ്ശാസ്ത്രരീത്യാ;
ആ നാടന്മാർക്കിതെല്ലാമുലകമജിതനെ-
ന്നോർത്തു നാമങ്ങളോരോ-
ന്നീ നാം ഭക്ത്യാ ജപിക്കാം—വിഗതവിഷയസം-
ഗിക്കു മറ്റെന്തു വേണം? 62

ഇക്കാണും ജന്തുവർഗ്ഗം സകലസമയവും
ക്ഷുത്തൃഡാധിക്കുഴപ്പം
നീക്കാൻമാത്രം ശ്രമിപ്പോ;—രവരുടെയിടയിൽ
തെല്ലു ഭേദം നരന്മാർ;
ചിത്ക്കാമ്പേ, മിത്രമാത്മാവിനവരറിയുമാ-
ണോർക്കിൽ നിന്നെ ബ്ഭജിക്കാൻ
ലാക്കായോർ മിത്ര,മല്ലാത്തവരരി,യടിയൻ
കൃഷ്ണ, നിത്യം നമിക്കാം. 63

ദേഹത്തിൽ സക്തി തീരെക്കളയണമായി! നീ;
സക്തിമൂലം സദാ ഞാൻ
ഗേഹം, വിത്തം, കളത്രം, സുതസഹജസുഹൃ—
ത്തെന്നിവസ്സുന്നതിക്കായ്
സ്നേഹം വദ്ധിച്ചു രാവും പകലുമുഴലുവാ—
നുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളൊക്കും
മോഹക്കോളിട്ടിളക്കും കദനജലധിയിൽ—
പ്പെട്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്നു. 64

എന്നാൽ ദേഹം നശിച്ചാൽ പരപുരുഷ, വിഭോ,
പട്ടിയോ കാക്കയോ തി—
ന്നെന്നാ,മല്ലെങ്കിലഗ്നിക്കിര ദ്ദഢ,മിതിരി—
ക്കട്ടെ; ജീവിച്ചിരിക്കെ
വന്നാക്കൺ, ത്വക്ക, ജിഹ്വ, ശ്രവണമിവ വലി—
ച്ചിട്ടു നട്ടംതിരിക്കും
മന്നാകെ; ത്വത്പദബ്ജത്തണലിലൊരുവനും
കൊണ്ടുതള്ളില്ലതാനും. 65

ഇക്കാലം സക്തി ദേഹാദിയിൽ നരനു വിടാൻ
ദുർഘടംതന്നെ;—യെന്നാൽ
തത്ക്കാലം ദുഃഖമാററിത്തരണ,മരുളണം
ഭക്തിദാർഢ്യം, മുരാരേ!
ഇക്കാണും വിപ്രജന്മം നിരവധിയുദരം
നുണ ഞാൻ നേടിയിപ്പോ०
ചിത്ക്കാമ്പേ, പാഴിലാക്കിക്കളയരു,തിനിയും
യോനി നുഴിച്ചിടൊല്ലേ. 66

ഒന്നും നേരാതെ കർമ്മം ഗുരുവരനുപദേ-
　　ശിച്ചരീതിക്കു ചെയ്തി-
ട്ടെന്നുള്ളം ശുദ്ധമാക്കിത്തിരുവടി കരുതി-
　　ക്കൊണ്ടു നാമം ജപിക്കാം;
എന്നും നില്ക്കുന്നതാകും പ്രിയതരമഖില-
　　വ്യാപ്തമിന്നെന്നമട്ടാ-
ണെന്നുള്ളിൽ കേറിടാത്താത്തിരുവുടലടിയ-
　　ത്തിന്നു കാട്ടിത്തരേണം. 67

മെയ്യോർത്താൽ സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മം പലവിധമുലകിൽ
　　കാണുവാനു;-ണ്ടതെല്ലാം
നിയ്യോ മായയ്ക്കു കീഴ്നിന്നൊരു കളിനിലയിൽ
　　തീർത്തതെന്നെൻെറ ബോധം;
തിയ്യോ കത്തീട്ട,മാളും കുറയു,മെരിയുമി-
　　ന്ധനങ്ങൾക്കു കീഴിൽ
പൊയ്യോ ഞാൻചൊൽവതൊന്നാണനലനിതൊരുദ്-
　　ഷ്ടാന്തമോന്തത്ത്വമൂർത്തേ! 68

ഒന്നല്ലാ തുളയൊമ്പതുള്ളൊരുടലിൽ
　　കാററായ ജീവൻ ഭവാൻ;
നന്നല്ലേ കളി; പോകു,മങ്ങനെ വരും,
　　നില്ക്കും ചിലപ്പോൾ ക്ഷണം;
ഇന്നെല്ലാം കരുതുമ്പൊഴീ ജനിമൃതി-
　　ക്കാര്യങ്ങളുംഭ്രാന്തിയാ-
ണെന്നല്ലേ നില? മായയാ സ്ഥിതി മറി-
　　ച്ചാക്കുന്നു, തോല്ക്കുന്നു ഞാൻ. 69

ചൊല്ലാളും ഗുരുവിന്നടുത്തനുദിനം
ക്ലേശിച്ചു ചൊല്ക്കീഴിൽ നി-
ന്നെല്ലാം കേട്ടു പഠിച്ചു സൂക്ഷ്മതരമാം
ജ്ഞാനാഗ്നി കാളിച്ചുടൻ
എല്ലാർക്കും ഭയമാം ഭവാടവി കരി-
ച്ചുത്തിയ്യു മാറുന്നവാ-
റെല്ലാം വിഷ്ണുമയം ചരാചരജഗ,-
ത്തക്കാഴ്ച കാണാകണം. 70

ഷൾക്കർമ്മം ഷൾഗ്ഗുണം നല്ലഗദമിവ തരും
ക്ലേശഹാനിക്കുപായം
ചിക്കന്നുണ്ടോ,മനേകം കൃഷിയുടെ നിലതാൻ
നിത്യമല്ലാത്ത നേട്ടം;
ദുഃഖം വേരറ്റുപോകാൻ തിരുവടിയൊടു ചേ-
രുന്നതേ നല്ല മാർഗ്ഗം;
തൃക്കണ്ണല്പം മിഴിച്ചാലടിയനു പരമാ-
നന്ദമെന്നും, മുരാരേ! 71

ചൊല്ലാം, ഷൾക്കർമ്മനിഷ്ഠ ദ്വിജനു സുലഭമാം
സ്വർഗ്ഗലോകത്തിലെന്തെ-
ന്നില്ലാത്തൈശ്വര്യമന്നാസ്സുരയുവതികളൊ-
ത്തെപ്പോഴും കേളിയാടാം;
മല്ലാരേ, ഹന്ത! താൻ നേടിയ സുകൃതമൊടു-
ങ്ങുമ്പൊളിങ്ങോട്ടു തള്ളും;
വല്ലാതുള്ളല്ലലപ്പോ;—ളിവനു വഴിപിഴ—
ച്ചാതിരിക്കാൻ നമിക്കാം. 72

ആടിപ്പോം സത്യലോകം പ്രളയമണയുകിൽ
ബ്രഹ്മനും ഭീതനാകും
പേടിക്കും പേടി, വിഷ്ണോ, തിരുവടിയരുളും
നിത്യലോകത്തുമാത്രം;
ചാടിത്തുള്ളുന്ന സംസാരികളുടെ കഥയെ,-
ന്തേവരും ഭീതരാകെ-
ക്കൂടിച്ചൊല്ലാമെനിക്കങ്ങഭയമരുളണം,
സച്ചിദാനന്ദമൂർത്തേ! 73

ഇല്ലാ നോക്കുക ബന്ധമോക്ഷമിവനും;
സ്വപ്നോപമംതാനതി-
ന്നെല്ലാം ത്വന്മയമാം ചരാചരമഹോ!
ഞാനും ഭവാനും ശരി;
ചൊല്ലാം, 'വിദ്യയവിദ്യ'യെന്നു പറയും
ശക്തിദ്വയം മോക്ഷമെ-
ന്നല്ലാ ബന്ധവുമുള്ളതെന്നു നിലയിൽ
കാണിപ്പു നിൻചൊല്പടി. 74

ദിക്കൊട്ടുക്കു നിറഞ്ഞ നിന്നുടെ കളി-
ക്കോപ്പായ് ചമച്ചുള്ളതി-
ച്ചൊല്ക്കൊള്ളുന്നൊരവിദ്യ വിദ്യയിവതാ-
നും ബന്ധമോക്ഷങ്ങളും
ഉൾക്കൊണ്ടോക്കുകി,ലീശ, നീ കളി നിറു-
ത്തിപ്പോയ്ക്കിടക്കുമ്പൊഴു-
ന്നിക്കോപ്പും കളിയും കളിപ്പുരയുമീ
ഞാനും ഭവാൻതാൻ സുഖം. 75

ഇക്കാര്യം വിസ്തരിക്കാം: ഫലമിതിനു മന-
ശ്ശുദ്ധിയില്ലാതിരുന്നാ-
ലൊക്കാ; ശുദ്ധിക്കു ഭക്തിപ്രബലതയത്രതാൻ
മുഖ്യമെന്നാപ്തവാക്യം;
തൃക്കാല്ക്കൽ സർവ്വഭാരങ്ങളുമടിയനുഴി-
ഞ്ഞിട്ടു കൈക്കൂപ്പിടുന്നേൻ;
ചിത്ക്കാമ്പേ, ഭക്തിഭാരം പകരമിവനില-
പ്പിക്കണേ, ചക്രപാണേ! 76

വിത്തന്മാർ വേദശാസ്ത്രങ്ങളിലവർ ചിലരോ
കർമ്മമാർഗ്ഗത്തിൽ നില്പൂ;
ചിത്തത്ത്വം തേടമാറില്ലഖിലസമയവും
ശാസ്ത്രവാദം നടത്തും;
മത്തന്മാർ വന്ധ്യയാം ഗോവിനെയൊരു തൊരമി-
ല്ലാതെ പോററുന്നു; നോക്കു,
ഹൃത്തേ, സൂക്ഷിക്ക; നാവേ, പിഴപിണയരുതേ!
നാമഗാനം വിടൊല്ലേ! 77

ചൊല്ലാളും ജന്മകർമ്മാദികളതിസുഖദം;
വാഴ്ത്തിടാം, കേട്ടിടാം, ഞാ-
നെല്ലാക്കും പ്രീതിചേർക്കും തിരുവുടലനിശം
ഹൃത്തിലോർക്കാം, നമിക്കാം;
എല്ലാബ്ബന്ധങ്ങളും തീർക്കണെ,മിനിയൊരു പെ-
ററമ്മ പോററുന്ന കാര്യം
മല്ലാരേ, സങ്കടംതാ,നിതിനൊരു വഴിയു-
ണ്ടാക്കണം, കാക്കണം മാം. 78

ആരാണങ്ങെന്തുമട്ടാണൊരു പിടിയിവനി,-
ല്ലെന്നിരുന്നാലുമുള്ളം
തീറായ്ക്കല്പിച്ചു തൃക്കാലിണ പണിയുമഹം
കൃഷ്ണ, വൃഷ്ണീന്ദ്ര, വിഷ്ണോ!
പോരാ, ഞാൻ ഭക്തവർഗ്ഗത്തെയുമവരുളും
പുണ്യദേശത്തെയും നിൻ
പേരായ് സ്ഥാപിച്ച ദിവ്യപ്രതിമകളെയുമേ
കൈതൊഴാം, കൈടഭാരേ! 79

പൂജിക്കാം പുഷ്പമാല്യം; പ്രതിമയെയടിയൻ
ധൂപദീപങ്ങളാലേ
രാജിപ്പിക്കാം; നമിക്കാം; കലിമലമകലും
സ്തോത്രജാലം ജപിക്കാം;
ഭ്രാജിഷ്ണോ, ഭക്തിയാലെന്നുടലിലിളകണം
രോമഹർഷം സദാ; ഞാൻ
യോജിക്കേണം ഭവാനാ;-യഴിയണമടിയ-
ത്തിന്റെ സംസാരബന്ധം. 80

കണ്ണിൽക്കാണുന്നതെല്ലാമയി തവ കമലാ-
ലാളിതം യോഗിമൃഗ്യം
വണ്ണിക്കത്തക്കതല്ലാത്തൊരു തിരുവുടലായ്-
ത്തോന്നുവാനുള്ള ഭാഗ്യം
ദണ്ഡിപ്പിക്കാതെ കല്പിച്ചരുളണ,മിനിമേൽ
ജീവജാലങ്ങളിങ്ങീ
മണ്ണിൽക്കണ്ടാൽ ഭവാനെന്നിവനവയെ വലം-
വെച്ചു വന്ദിച്ചുകൊള്ളാം. 81

ചൊല്ലാളും ശ്രുകനാരദാദികരം തിര-
ഞ്ഞീടുന്നൊരാരബ്ഭക്തിതാൻ,
മല്ലരേ, തിരുവുള്ളമുള്ളൊരിടയ-
പ്പെണ്ണുങ്ങളിൽ കാൺമു ഞാൻ;
ചൊല്ലാമക്കയിൽവാണിമാരുടെ വെറും
ദാസക്ക ദാസ്യത്തിനും
ചെല്ലാൻ സംഗതിവന്നതില്ലടിയനാ-
സ്സദ്ഭക്തി നീ നല്കണം. 82

വേദത്തിൻപൊരുളാപ്പുരാണനിധി പൂ-
മങ്കയ്ക്കു പുണ്യപ്രദം
മോദം ചേപ്പൊരു വസ്തു മൂന്നുലകിനും
മാമൂലമായുള്ള നീ
സാദം വിട്ടൊരു ഭട്ടപാദമുനിയെ-
ക്കൈക്കൊണ്ടു വാഴിച്ച ത്വ-
പ്പാദപ്പൂന്തണലിൽ പ്രവേശമിവനും
കല്പിക്ക, ചിദ്ബ്രഹ്മമേ! 83

ആക്കം വേണ്ടാത്തൊരാളാമടിയനെയവനം-
ചെയ്യുവാൻ നിയ്യൊഴിഞ്ഞി-
ന്നോക്കമ്പോഴം മറെറാരാളി,ല്ലഭയദ, വിഷയ-
ക്കോളിളക്കം കുഴക്കം;
നോക്കമ്പോഴം നാലുപാടും വിഷയലഹരിയാൽ
തുള്ളിടും കൂട്ടരയ്യോ!
വേക്കുന്നുണ്ടെപ്പൊഴും ഞാൻ; ഭവഭയമറിയാ-
തുള്ളിടത്താക്കകെന്നെ. 84

പാടാമേ നിൻചരിത്രം; തൊയിരമതിന്നു കി-
ട്ടില്ല; കൂട്ടത്തിലുള്ളോ-
രേടാക്കുടങ്ങളോരോവിധമിടയിലെട്ടു-
ത്തിട്ടു നട്ടംതിരിക്കും;
പേടാകും പേക്കിനാവിബ്ഭവവിഭവമഹോ!
കൃഷ്ണ, ഞാൻ ത്വൽപ്പദാബ്ജം
തേടാം; നീ കൺമിഴിച്ചാലതു സുലഭ,മിതോ
സൂരിമാർ കണ്ട സൂക്ഷ്മം. 85

ഭാര്യക്കും പ്രിയസന്തതിക്കുമസുഖം
വന്നേക്കുമെന്നോർത്തുതാ-
നാര്യന്മാർ കുലവൃദ്ധരെന്നവരുമായ്-
ത്തല്ലിട്ടുതാൻ പൂജ്യനായ്
കാര്യം നോക്കുകയെന്ന കെട്ട തൊഴിലേ
കൈവിട്ടു ഞാൻ സർവ്വദാ
ധൈര്യം പൂണ്ടൊരിടത്തിരുന്നുരുവിടാം
നാമങ്ങളം, നാരായണ! 86

എല്ലാബ്ബന്ധവുമാപ്പെട്ടും വിഷയസം-
ഗത്താ;-ലതില്ലായ്കയാം
മല്ലരേ, നിജമുക്തി; സക്തി കളയാൻ
ഭക്തിക്കുതാൻ വൈഭവം;
ചൊല്ലാം, സാധുസമാഗമത്തിലുളവാം
സദ്ഭക്തിയെന്നാം മറ-
ച്ചൊല്ലാ;-സ്സജ്ജനസംഗമം തിരുമന-
സ്സുണ്ടാകിലുണ്ടാമുടൻ. 87

ചിത്തം. മായ, ദശാക്ഷ,മാ മഹദഹം-
കാരങ്ങൾ, തന്മാത്രയോ-
ടൊത്തമ്പുന്നൊരു പഞ്ചഭൂതമിവയാൽ
ചുററപ്പെട്ടും ജീവനോ
ഇത്തത്ത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയറിവോൻ
മായയ്ക്കു കീഴാകയി;-
ല്ലിത്തവ്വെങ്കലിതിന്നു ശക്തി പരചി-
ന്മൂർത്തേ, വളർത്തേണമേ! 88

ജീവൻ മായ കളിച്ചിടും കളിയിലാ-
ടാറില്ല; തത്കേളിയിൽ
ഭാവം മാറി മയങ്ങിയെങ്കിലവൾതൻ-
പാട്ടിൽപ്പെട്ടും നിശ്ചയം;
ഏവം വസ്തുത; ത്വപ്പദാബ്ജഭജന-
സ്വാതന്ത്ര്യമിങ്ങേകണം;
കൈവല്യപ്രദ, മായ വന്നടിയനെ-
പ്പിന്നെ ഭ്രമിപ്പിക്കുമോ? 89

എല്ലാ ഭ്രാന്തിയുമുള്ളടക്കിയടിയൻ
യോഗാസനാരൂഢനായ്,
മല്ലാരേ, ഗരുഡാധിരൂഢമമലം
ലക്ഷ്മീകരാലിംഗിതം
ഉല്ലാസപ്രദമാക്കളായകമനീ-
യാംഗം മനസ്സിൽ സ്മരി-
ച്ചെല്ലാ നേരവുമുൾക്കളത്തിവിടെ വ-
ത്തിക്കാം, പ്രസാദിക്കണം. 90

നാമം സ്തോത്രജപം, പുരാണനിര വാ -
യിപ്പിക്ക, വായിക്കയെ-
ന്നീമട്ടിൽ കളിരാർന്ന വാനൊഴുകിടും
സദ്ഭക്തിയെക്കൈതൊഴാം;
നീ മന്നിൽ പുകഴുന്നു, മൃത്യുവിനെയും
വെല്ലുന്നു, മുക്തിപ്രദേ,
ക്ഷേമം നല്ലുണ,മെന്നെ വിട്ടുപിരിയാ-
തൊന്നിച്ചിരുന്നീടണം. 91

കഷ്ടം കഷ്ടമനേകമാളുകളെ വായ്-
പ്പിട്ടിൽ പിരട്ടിദ്ധനം
കഷ്ടപ്പെട്ടൊരുപാട നേടിയതുകൊ-
ണ്ടില്ലും പുലത്തിസ്സുഖം
ഇഷ്ടപ്രേയസിയെ,ക്കിടാങ്ങളെയഹോ!
ലാളിച്ചു ലാളിച്ചെഴും
ദുഷ്ടന്മാർ നരകത്തിലേക്കു വഴിയ-
ന്വേഷിച്ചു നില്ക്കുന്നവർ. 92

ധിക്കാരം ചെറുതല്ലവ;-ക്കുലകിലി
ന്നെല്ലാവരും കീഴിലാ;-
ണിക്കാര്യം ദൃഢമായുറച്ചു ഞെളിയും;
തന്നെപ്പുകഴ്ത്തും സദാ;
ഉൾക്കാമ്പിൽ ഭയഭക്തിയററവരഹോ!
ശ്രീകൃഷ്ണ, കൃഷ്ണപ്രഭോ,
തൃക്കാലാശ്രയമെന്നെയാ നിലയിലാ-
ക്കീടാതിരിക്കേണമേ! 93

ജീവൻ മുജ്ജന്മകർമ്മംവഴിയരികിൽ വരും
    വാസനാവൈഭവത്താൽ
ഭാവം മാറിപ്പകച്ചിട്ടടനൊരു ജനനീ-
    ഗർഭപാത്രത്തിലെത്തും;
ദൈവാൽ താൻ ചെയ്തതോർക്കും; ദുരിതമകലുവാ-
    നാർത്തനായിട്ടലയും;
പാവം, ഹാ! യോനിന്തൃഴം ധൃതിയിലവ മറ-
    ന്നിട്ടു വട്ടത്തിലാവും. 94

പിന്നെബ്ബാല്യം കുഴക്കം പലതുമനുഭവി-
    ച്ചൊട്ടു തീരുമ്പൊഴേയ്ക്കും
വന്നെത്തും യൗവനം; മത്തിളകിയവരഹോ!
    ദുഷ്കൃതം ചെയ്തുകൂട്ടും;
മന്നെന്നോ മുണ്ടുമന്നേവരെയവരലയും;
    ഹന്ത! ഞാനെന്തു വേണം?
നിന്നെസ്സേവിച്ചിരിക്കാം; ജനനമരണവൻ-
    ചക്കിലിട്ടാട്ടിടൊല്ലേ! 95

ആർക്കും പൈതൃകദൈവികം യജനമാ-
    കർമ്മാനുരൂപം പദം
ചേർക്കും; പുണ്യമൊടുങ്ങുകിൽ പതനവും;
    കാലാനുകൂലം ദൃഢം
പോക്കും ചെല്ലലുമററ നിർമ്മലപദ-
    പ്രാപ്തിക്കു നിന്നെക്കുറി-
ച്ചാക്കുന്നുണ്ടിനി ഞാൻ സദാപി സകല-
    വ്യാപാരവും ചേഷ്ടയും. 96

സേവിപ്പോർക്കഭയം വിളിച്ചു തരുമാ-
സ്സദ്ഭക്തി സാധിച്ചിനി-
ജ്ജീവിച്ചീടണ;-മിന്നു ദൂരെയെറിയാം
സംസാരഭാണ്ഡത്തെ ഞാൻ;
ഹേ വിശ്വേശ്വര, നിൻകുളിപ്പുര ജഗ-
ത്തെന്നുള്ള തത്ത്വം സദാ
ഭാവിച്ചുള്ളിളകാതെതന്നെയമരാം;
തൃക്കണ്മിഴിച്ചാൽ മതി. 97

നീലാംഭോദനികായനിർമ്മലനിറൻ
നിത്യൻ നിലിമ്പാർച്ചിതൻ
പാലാംഭോനിധി പൂതമാക്കിയ പുമാൻ
പൂമങ്ക പുല്കും പുരാൻ
കാലാകാലമദൃഷ്ടദൃഷ്ടമിവയാ-
ലുള്ളം കുലുങ്ങാത്തവൻ
നാലാമ്നായമയൻ പരാത്പരനണ-
ഞ്ഞാലസ്യമാററീടണം. 98

പാതാളം പുക്ക പോത്രിപ്രവരവരവപു-
സ്സാന്റ നീ, യജ്ഞമൂർത്തേ,
ഭൂതാണ്ടിക്കൊണ്ടുപോരും വഴിയുദധിയിൽവെ-
ച്ചുദ്ഭവിച്ചാ വഴക്കിൽ
ജാതാമർഷം ഹിരണ്യാക്ഷനെയരനിമിഷം-
കൊണ്ടഹോ വജ്രിവജ്രാ-
ഘാതാൽ പാർച്ചുററുമദ്രിപ്പടിയവിടെയരി-
ഞ്ഞിട്ടു—നിന്റേ സഹായം! 99

പണ്ടാകൂതിയിൽ നീ 'രുചി'ക്കു മകനായ്
സാക്ഷാൽ 'സുയജ്ഞാ'ഖ്യനാ–
യുണ്ടായി; പ്രിയപത്നി 'ദക്ഷിണ'യില
ന്നുണ്ടാക്കി വാനോർകളെ;
കൊണ്ടാടിബ്ഭുവനം ഭരിപ്പൊരളവാ–
സ്വായംഭുവൻ വിഷ്ണുവായ്–
ക്കണ്ടോരാലടിയിൽ പണിഞ്ഞ ഭഗവൻ,
തൃക്കാലെനിക്കാശ്രയം. 100

മുന്നം 'കർദ്ദമ'ന്നന്നു നീ 'കപില'നായ്
ചിദ്ബ്രഹ്മതത്ത്വം പറ–
ഞ്ഞന്നമ്മയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കിയലിവോ–
ടാ'ദ്ദേവഹൂതി'ക്കുടൻ
തന്നത്താനറിയുന്ന ബോധമുതകി-
സ്സായൂജ്യവും നല്കിയ–
ങ്ങന്നത്തെത്തിരുവായ്മൊഴിപ്പൊരുളിലെ
ന്നുള്ളം ലയിപ്പിക്കണം. 101

മോഹഭ്രാന്തൊക്കെ നീക്കും കപിലമുനി മൊഴി–
ഞ്ഞുള്ളൊരാത്തത്ത്വശാസ്ത്രം
''സോഹം ബ്രഹ്മാസ്മി''യെന്നുള്ളറിവെവനുമുദി–
പ്പിക്കുമേവം ജയിപ്പൂ;
ദേഹത്തിൽ സക്തി നീക്കിസ്സുമഗുണനിധിയായ്
ചിത്പരബ്രഹ്മമൊന്നിൽ
സ്നേഹം പൂണ്ടിന്നുമമ്പോ കപിലമുനി തപി–
ക്കുന്നു നമ്മൾക്കുവേണ്ടി. 102

ചിത്താം നീ പുത്രനാകാൻ കരുതിയ മുനി'യ-
ത്രി'ക്കു മുമ്പിൽ തെളിഞ്ഞെൻ-
ഹൃത്താൽ ഞാൻ ദത്തനായെന്നരുളിയലിവൊട്ടും
പുത്രനായിപ്പിറന്നു
'ദത്താത്രേയാ'ഖ്യനെന്നിട്ടരുളി 'യദു'വിനും
ഹൈഹയനും ശമം പാ-
രംതാപം തീർത്തുയർത്തീ; തിരുവടിയിവനു-
ള്ളാർത്തിയും തീർത്തിടേണം. 103

ധാതാവീയുലകം ചമപ്പതിനു വയ്-
പ്പൊക്കാൻ തപിക്കുന്ന നാം
നീതാനാസ്സനകാദി നാലു സുതരായ്
ബ്രഹ്മാവിലുണ്ടായവർ
ഭ്ര താണെന്നു മറഞ്ഞ നിർമ്മലവിശു-
ദ്ധജ്ഞാനമോർമ്മിച്ചുകൊ-
ണ്ടോതാനനന്നവരായ് പിറന്ന ഭഗവൻ,
തൃക്കാല്ക്കൽ വീഴുന്നു ഞാൻ. 104

ധർമ്മനുണ്ണികളാം മൂർത്തി പെററ നരനും
നാരായണൻതാനുമീ-
ജ്ജന്മം പൂണ്ട വിരാട്പുമാനവരഹോ!
സാക്ഷാൽ തപോമൂർത്തികൾ;
അമ്മട്ടില്ല തപോബലം സുമശരാ-
രിക്കും രമാനാഥനും
ബ്രഹ്മം കണ്ടരുളും വിധിക്കു;-മവരെ-
ക്കൂപ്പുന്നു ഞാൻ നിത്യവും. 105

ധീരന്മാരവരെസ്സുരാംഗനകളും
പൂവമ്പനും ചേൎന്നു ചെ–
ന്നാരംഭിച്ചു മയക്കുവാ;–നിളകിയി–
ല്ലൊട്ടും ശമം പൂണ്ടവർ;
പാരം പ്രീതികലൎന്നു ദാസികളിൽനി–
ന്നന്നുർവ്വശീദേവിയെ–
ത്താരമ്പൻമുതൽപേൎക്കു നല്കിയവരോ
വാങ്ങിച്ചു നാണിച്ചുപോയ്. 106

ചേലഞ്ചും ചെറിയമ്മ താതസവിധേ
ദുർവ്വാക്കരഞ്ഞു ധ്രുവൻ
ബാലൻ പോയ്ത്തപമാൎന്നു കാട്ടി;–ലവിടെ–
പ്പക്ഷീന്ദ്രനിൽ കേറി നീ
ശീലം കണ്ടു തെളിഞ്ഞണഞ്ഞു തഴുകി
പ്പ്രീണിച്ചു ലാളിച്ചുടൻ
മാലററാ ധ്രുവസത്പദത്തിലവനെ
സ്ഥാപിച്ച നിന്നെത്തൊഴാം. 107

പാപത്തിൽക്കരളാണ്ട വേനനിലെഴ–
ന്നൈശ്വര്യവും ജീവനും
ശാപത്താൽ മറയോരെടുത്തുടൽ കട–
ഞ്ഞൎത്ഥിക്കെ നീ പുത്രനായ്
പാപം താതനു തീൎത്തു ഭൂമിയിൽ മറ-
ഞ്ഞൈശ്വര്യവും വീണ്ടെടു–
ത്താപത്താററിയെഴും പൃഥുക്ഷിതിപനാ–
മങ്ങെന്നെ രക്ഷിക്കണം. 108

നാഭിക്കന്നു സുദേവി പെററൊരൃഷഭൻ
പുത്രൻ ഭവാൻ യോഗിയായ്
ശോഭിക്കുന്നു ജിതേന്ദ്രിയൻ സകലവും
ചിദ്ബ്രഹ്മമായ്ക്കണ്ടവൻ
സ്ഥാപിച്ചുള്ളൊരു യോഗചര്യ മുനിമാർ
നേടുന്നു ലോകത്തൊടാ–
ജ്ഞാപിപ്പൂ തിരുമേനിയീ നിലയിൽ നി–
ന്നിക്കാര്യമങ്ങെത്തൊഴാം. 109

ചൊല്ലാം ദേവമയൻ, സുയജ്ഞമയനാ–
ച്ഛന്ദോമയൻ, സുപ്രഭൻ
ചൊല്ലാളും ഹയശീർഷനത്ര വിധിസ–
ത്രത്തിങ്കലുദ്ഭൂതനായ്;
നല്ലാശ്ചര്യ,മവൻെറ നാസികയിൽനി–
ന്നുണ്ടായി വേദങ്ങൾ; നീ–
യുല്ലാസത്തോടെടുത്തൊരദ്ഭുതവപു–
സ്സെന്നോർത്തു കൂപ്പുന്നു ഞാൻ. 110

നാനാപക്ഷിമൃഗങ്ങളൊത്തവനി മു–
ങ്ങുന്നന്നു സത്യവ്രതൻ
താനാലംബനമായ് വളർന്നുദധിപു–
ക്കെല്ലാം വഹിച്ചുന്നു നീ
മീനായ് ബ്രഹ്മമുഖാൽ മറഞ്ഞ മറയും
താങ്ങിക്കളിച്ചുള്ളൊരാ
ശ്രീനാരായണ, ഞാൻ വലഞ്ഞു; ദുരിതം
തീർത്തെന്നെ രക്ഷിക്കണം. 111

ക്ഷീരാംഭോനിധി പണ്ടുപണ്ടമൃതിനായ്
ദേവാസുരന്മാർ കട–
ഞ്ഞോരാ വേളയിൽ മന്ഥമന്ദരഗിരി–
ത്തട്ടായടിത്തട്ടിൽ നീ
ഘോരാകാരമൊരാമയായ് ഗിരി തിരി–
ക്കുമ്പോഴം പുറത്തിഷ്ടമാ–
യോരാക്കൊച്ചുചൊറിച്ചിലിൽ സുഖമുറ–
ങ്ങിപ്പോയ നിന്നെത്തൊഴാം. 112

നോക്കാൻ വയ്യ വിരിഞ്ചിതൊട്ട വിബുധ–
ന്മാർക്കും കരാളാനനം;
തീക്കാളും കടൂദൃഷ്ടി ഹന്ത! നരസിം–
ഹാകാരമാർന്നു നീ
നേക്കായ് വൻഗദ വീക്കമോട്ടനുജനെ–
ശ്ശീഘ്രം നഖംകൊണ്ടുതാൻ
തീക്കാനായ് തുടയിൽക്കിടത്തിയുടൽ കീ–
റിക്കൊന്ന നിന്നെത്തൊഴാം. 113

നക്രം കാലിൽക്കടിച്ചാഗ്ഗജപതി ഗതികെ–
ട്ടാർത്തനായാസ്സരസ്സിൽ
ചക്രം ചുറ്റിക്കഴങ്ങിത്തിരുവടിയെ നമി–
ച്ചന്നു നാമം ജപിക്കേ
ചക്രം കൈക്കൊണ്ടു വേഗം വിഹഗവൃഷഭനിൽ–
ക്കേറിയണ്ടെത്തി മോക്ഷം
നക്രത്തെക്കൊന്നവന്നേകിയ വരദ, ഭവാൻ
ഭക്തനാക്കേണമെന്നെ. 114

ചൊല്ലാം ദേവപതിക്കു നീയിളയവൻ,
ജ്യേഷ്ഠൻ ഗുണത്താൽ; ജഗ-
ത്തെല്ലാം മൂന്നടികൊണ്ടിരന്നവനഹോ!
യജ്ഞേശ്വരൻ 'വാമനൻ'
ചൊല്ലാളും സ്വപഥസ്ഥാനാം പ്രഭുവിനെ-
ത്തോല്പിക്കുവാൻ യാച്ഞയൊ-
ന്നല്ലാതില്ലൊരു മാർഗ്ഗമെന്നറിയുവോൻ
ലക്ഷ്മീപതേ, വന്ദനം! 115

തൃപ്പാദം കഴുകിച്ച തീർത്ഥമണിവോൻ
സാക്ഷാൽ ബലിക്കെന്തിനീ
മുപ്പാരും വിബുധാധിപത്യവു;-മവൻ
വാഗ്ദാനമൊപ്പിക്കുവാൻ
കെല്പാകാഞ്ഞതിലാണലഞ്ഞതു;-ടനെ-
സ്സർവ്വസ്വവും ജീവനും
ത്വത്പാദാർച്ചനചെയ്തു ഹന്ത! ശിരസാ
വന്ദിച്ചു; വന്ദിപ്പു ഞാൻ. 116

മല്ലാരാതിയിലുള്ളുറച്ചവർ തിര-
ക്കിക്കണ്ട തത്ത്വങ്ങളെ-
ന്നെല്ലാരും കരുതുന്ന ഭാഗവതസി-
ദ്ധാന്താർത്ഥവിജ്ഞാനവും
ചൊല്ലാളും പല യോഗചര്യകളുമാ
ശ്രീനാരദർക്കാദ്യമായ്
ചൊല്ലാനന്നയി നീ വഹിച്ച വരഹം-
സാകാരമാലംബനം. 117

മുപ്പാരും തടവററ ചക്രബലമു-
ള്ളാജ്ഞെസ്സു കീഴിൽപ്പരം
കപ്പാൻ നീ മനുവായ്പ്പിറന്നു പുകഴും
മന്വന്തരംതോറുമേ;
തുപ്പാദാശ്രിതരക്ഷ, ദുഷ്ടദമനം,
സത്കീർത്തി ധാതാവിനും
കേറംപ്പാനന്നിടയാക്കിയക്കഥകളെ-
പ്പാടുന്നു ഞാൻ, ശ്രീപതേ! 118

ചൊല്പ്പാളുന്നൊരു മൂർത്തിയെന്നു കരുതും
ധന്വന്തരിപ്പേരെടു-
ത്തെല്ലാക്കും രുജയാററി നാമജപമാം
സിദ്ധൗഷധം നല്കി നീ
ചൊല്പ്പാം സോമപനായ്പ്പുകഴ്ന്നു പുനരാ-
യുർവേദസിദ്ധികതാൻ
നല്പ്പാലംബനമായ്ഭവിച്ചു; ഭഗവൻ,
രോഗാർത്തനീ ബ്രാഹ്മണൻ. 119

മുന്നം ക്ഷത്രിയധർമ്മമാർഗ്ഗരഹിത-
ന്മാരായ് തിളസ്സുന്നൊരാ
മന്നന്മാരെയമർത്തുവാൻ 'പരശുരാ-
മാ'ഖ്യൻ ഭവാൻ ഭാർഗ്ഗവൻ
തന്നെത്താനടരാടിയാ നൃപകുലം
മുവ്വേഴവട്ടം മുടി-
ച്ചന്നത്തെബ്ബഹളത്തിനും മഴവിനും
ശൗര്യത്തിനും വന്ദനം! 120

മുമ്പിക്ഷ്വാകുകുലത്തിൽ നീ വിധി കനി-
ഞ്ഞർത്ഥിക്കയാൽ പ്രീതനായ്
വെമ്പിദ്ദാശരഥിത്വമാന്നു; ഗുരുവി-
ന്നാജ്ഞയ്ക്കു കീഴേകദാ
തമ്പിപ്രേയസിമാരൊടൊത്തടവിയിൽ
പൂകീ; ത്രീലോകിക്കകം
കമ്പിപ്പിച്ചവനാദ്ദശാസ്യനതൊരാ
പത്തായി, പത്മാപതേ! 121

വെക്കം ശത്രുപുരം കരിപ്പതിനു മു-
ക്കണ്ണൻകണക്കോർത്ത നി-
ന്നംഗത്തും വിരഹാർത്തിയിൽ ത്തുടുചുടും-
തൃക്കണ്ണിളക്കീടവേ,
നില്ക്കക്കള്ളി കിടച്ചിടാത്ത ജലജ-
ന്തുവ്രാതമാന്നാർത്തനായ്
ചിക്കന്നംബുധി മാർഗ്ഗമേകിയവിടേ-
ക്കാ ലങ്ക കേറീടുവാൻ. 122

ഉങ്കാരന്നൈരാവതത്തെപ്പലകുറിയരമ-
ന്മാനമാടിക്കളിച്ചോൻ
നിങ്കാന്താചോരണം ചെയ്തവനിരുപതു ക-
യ്യുള്ളവൻ പോരടിക്കേ,
ഹുങ്കാരംകൊണ്ടു നിർത്തീട്ടവനുടെ കഥ നീ
വിൽ വലിക്കുമ്പൊഴുണ്ടാം
ടങ്കാരംകൊണ്ടു തീർത്തു; വലയുമടിയനാം
രാമചന്ദ്രൻ സഹായം. 123

എല്ലാം ചിത്പരമാപ്പരാശരമുനി;-
　　ക്കഞ്ജോക്തോൻ പുത്രനാ-
യുല്ലാസാലുലകിൽ പിറന്നു പലതും
　　ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടെന്നു നീ
മല്ലാരേ, കരുതി;-പ്പരിഷ്കൃതികളിൽ
　　ചിത്തം ചെലുത്താതിനി-
ച്ചെല്ലാ നന്മകളെന്നിളക്കമെതുല-
　　ത്തൃക്കണ്ണെന്നിക്കാശ്രയം. 124

തൃക്കണ്ണേവം ചലിക്കെസ്സുകൃതിവശിമുനി-
　　ക്കംഗജാവേശമാന്നാ-
ത്തക്കത്തിൽ തോണികുത്തുന്നരയവനിതയെ-
　　പ്പാട്ടിലാക്കിപ്പകിട്ടി
വെക്കം കാളിന്ദിയിൽ; തോണിയി;-ലിരുകരയിൽ
　　പാന്ഥർ—വയ്യാ കഥിപ്പാ-
നക്കന്യയ്ക്കുണ്ണിയായിട്ടുലകിലവതരി-
　　ച്ചന്നുമിന്നും ജയിപ്പൂ. 125

വേദം നാലാക്കി വിപ്രക്തകി;-യതിനുമേൽ
　　ഭാരതം പഞ്ചമാഖ്യം
വേദം നിർമ്മിച്ചു; വേദപ്പൊരുളുകളറിവാ-
　　നപ്പുരാണങ്ങൾ തീർത്തു;
ഖേദംകൂടാതെ ലോകക്കറിവിനു പലതും
　　ചെയ്തു കാലാനുരൂപം
വേദവ്യാസാഖ്യനായിട്ടരുളിയ ഭഗവൻ,
　　ഭക്തനാക്കേണമെന്നെ. 126

മുന്നം ഭൂമിപരൊട്ടനേകമസുരാം-
ശത്താൽ പിറന്നേവരും
മന്നമ്പേബ്ബഹളം തുടങ്ങിയതിൽവെ-
ച്ചല്ലൽപ്പെട്ടം ഭൂമിയെ
മന്നന്മാരെയമർത്തു കാക്കവതിനായ്
ശ്രീരാമകൃഷ്ണാഖ്യരായ്-
ത്തന്നെത്താനുലകിൽപ്പിറന്നു ഭഗവാൻ
ഭോഗീന്ദ്രഭോഗാസേനൻ. 127

പാവപ്പെട്ടവരല്ല, പണ്ഡിതവര-
ന്മാക്കും വിചാരിക്കിലി-
ന്നാ വയ്പ്പാന്ന മഹാമനസ്സരെയറി-
ഞ്ഞീടാൻ പ്രയാസം പരം;
ദേവന്മാർ, വിധിതൊട്ട മൂത്തികളിവ-
ക്കഠംഭ്രാന്തിയുണ്ടാക്കിടും
ഭാവം മാററു;-മവക്കെഴും ഭരണയ-
ന്ത്രത്തിൻെറ ചുററിക്കലിൽ. 128

കാരാഗാരത്തിലാണുദ്ഭവമതിശയമാ-
ത്താതമാതാക്കഠം കുററ-
ക്കാരായ്ജേലിൽക്കിടപ്പോ,രവരതികഠിനം
പെററ മാത്രസ്സുതന്നെ
ആരാനും കാണുമെന്നോത്തിടയരുടെ നടു-
ക്കിട്ടുപോയാ,രൊട്ടക്കം
പേരാളും നന്ദഃഗോപക്കരിയൊരു മകനായ്
മൂത്തി മൂന്നായ ദേവൻ. 129

കൊല്ലാം പൂതനയെക്കിടാം;—വൊരു കമ—
ഴ്ന്നീടാത്ത കുഞ്ഞോമന—
യ്ക്കില്ലാ ചാട്ടു തകർക്കുവാൻ പടുത; ര—
ണ്ടുക്കൻമരം പാർക്കുകിൽ
ഉല്ലാസിച്ചു കളിപ്പൊരുണ്ണിയിടയിൽ—
പ്പെട്ടാൽ പുഴങ്ങില്ല; നോ—
ക്കെല്ലാം നേരവുമാക്കളൊയനിറനാ
ണാലംബമെന്നോർക്കണം. 130

മേയ്ക്കും പയ്ക്കളുമിഷ്ടരാമിടയരും
ദാഹത്തിനാൽ ദുർവിഷം
വായ്ക്കും യാമുനവാരി മോന്തി മൃതരായ്;
പെട്ടെന്നു നീ നന്ദജൻ
നോക്കുമ്പോളെഴുന്നേറ്റു ചത്തവരഹോ!
തോയം ദൂഷിപ്പി,ച്ചതിൽ
പാർക്കും കാളിയനും ഗമിച്ചു; പശുമേ—
പ്പോനേ, ഭവാനെത്തൊഴാം. 131

അന്നാ രാത്രിയിലേവരും സുഖമുറ—
ങ്ങുമ്പോൾ പരം കാട്ടുതീ
വന്നാക്കൂട്ടരെയിട്ടെരിച്ചതിലുണ—
ർന്നുച്ചം തൊഴിച്ചീടവേ,
''നന്നായ്ക്കണ്ണുകൾ ചീമ്പുവിൻ, കളയുവൻ
തീയ്യെ''ന്നുരച്ചന്നു നീ
ചെന്നാ വാഹ്നി വിഴുങ്ങി; വേദിയിലെഴും
ത്രേതാഗ്നിയല്ലോ ഭവാൻ. 132

വല്ലാതമ്മകയത്തു വന്നപകടം
　　കാട്ടും ഭവാനെത്തദാ
തല്ലാൻ കയ്യു വരായ്കയാലവളഹോ!
　　ബന്ധിച്ചിടാനോക്കവേ,
ഇല്ലാ നീളമതിന്നെടുത്ത കയറി—
　　ന്നൊന്നിനു;—മപ്പോഠം ജഗ—
ത്തെല്ലാം വായയിലമ്മ നോക്കമളവിൽ—
　　ക്കാണിച്ച കുഞ്ഞേ, തൊഴാം. 133

വ്യോമൻ കുട്ടികളെപ്പിടിച്ചു ഗുഹയിൽ
　　കൊണ്ടിട്ടടച്ചപ്പൊഴി—
ക്കേമൻതാൻ വിടുവിച്ചു; പാശിവശനായ്
　　നന്ദൻ കുഴങ്ങുമ്പൊഴും
നാമത്ഥിപ്പൊരു വിഷ്ണുലോകമൊരു നാ—
　　ളമ്പാടിയിൽ കാട്ടി;—യൂഠം—
പ്രേമം കൂട്ടി; മറച്ചു; കുട്ടി കളിയാ—
　　ടിക്കൊണ്ടു കൂടീ സുഖം. 134

ഉഠംക്കുത്തും കലിയാണ്ടു വജ്രി മഖവി—
　　ദ്വേഷംനിമിത്തം വ്രജം
വെക്കം മുക്കിമുടിക്കുവാൻ കഠിനമായ്
　　വഷിക്കെ, നന്ദാത്മജൻ
പക്ഷ്യാംക്കും പശുപക്ഷമത്തലകലാൻ
　　കുഞ്ഞിക്കരംകൊണ്ടുതാൻ
പൊക്കത്തിൽ കുലപർവതക്കുട പിടി—
　　ച്ചാനെന്നു നാമോക്കണം. 135

നേരംപോക്കു പറഞ്ഞിണക്കിയിടയ-
ക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ, പ്പയ്യുളെ-
ത്തോരപ്പുല്ലു കൊടുത്തുകൊണ്ടു ചൊറിയും
മറേറക്കരംകൊണ്ടുതാൻ;
ദ്ദൂരത്തുള്ള വധുക്കളിൽ പരമിട-
ക്കണ്ണിട്ടു നോക്കും; വയ-
സ്സാറല്ലേഴ നട, പ്പിളക്കമെവനി,-
ല്ലാറേഴ നാളം നിന്നപോൽ! 136

ശീലംചേൻ രമിച്ചിണക്കിയനിശം
ലാളിച്ചു പാലിക്കുമാ-
ച്ചേലഞ്ചും പശുപാംഗനാമണികളെ
ശ്രീദാനുഗൻ ദാനവൻ
കോലംമാറി വശപ്പെടുത്തി;—യവനെ-
ക്കൊന്നന്നു നന്ദത്മജൻ
ബാലപ്പെൺകൊടിമാരൊടൊത്തു സരസം
സാധിച്ചു രാസോത്സവം. 137

ചൊല്ലേറുന്നാ പ്രലംബൻ, കഴുത, കുതിര, യാ-
ക്കാള, കൊക്കാ, കരീന്ദ്രൻ,
മല്ലേശൻ, കംസ, നക്കൻയവനനരക, രാ-
പ്പൗണ്ഡ്രകൻ, ദന്തവക്ത്രൻ,
ഇല്ലേ സാലചൻ, പരം ശംബര, നതിബലവാൻ
പിലചലൻ, രുഗ്മി, യേഴാ
മല്ലേറും കാള, ചൈദ്യൻ പൊരുതുമിവരെ നീ
കൊന്നു മോക്ഷം കൊടുത്തു. 138

പോരാ, പോരാടിട്ടന്നോരടരിലടിയുറ-
ച്ചുള്ള വില്ലാളിമാരാ-
യോരാക്കാംബോജമത്സ്യപ്രഥിതകുരുജ,രാ-
സ്സുംജയൻ, കേകയേന്ദ്രൻ
കൂറാർന്നീക്കൂട്ടരേയും ഹലധരസഖനായ്
പാണ്ഡവന്മാരൊടൊത്തും
പോരാടിക്കൊന്നു നല്കീ പരഗതി; യടിയൻ
നിന്നെയോർക്കുന്നു ദാസൻ. 139

പിന്നെത്താതനു നാരദൻവഴി ഭവാൻ
ജ്ഞാനം വളർത്തി; സ്സദാ
തന്നെക്കൈതൊഴുമുദ്ധവക്കുലകവും
ഹാ! ജീവനും മായയും
ഒന്നെന്നുള്ളറിവേകി വേണ്ടതു പറ-
ഞ്ഞേല്പിച്ചു; വംശം മുടി-
ച്ചന്നെത്തീ നിജമാം പദത്തി;-ലടിയൻ
കഷ്ടത്തിലാണിപ്പൊഴും. 140

കോലം കെട്ടിക്കളിച്ചോ കൊല കരുതിയെതിർ-
ത്തോ ഹസിച്ചോ ദ്വേഷിച്ചോ
കാലക്കേടിൽക്കരഞ്ഞോ സകലസമയവും
നിന്നെയോർക്കുന്നതായാൽ
മാലററാനന്ദമാർക്കും സുലഭ;-മിവനിതാ
നിൻചരിത്രങ്ങളേവം
ശീലം മാറാതെ പാടിത്തിരുവടിയിൽ നമി-
ക്കുന്നുവെന്നോർമ്മ വേണം. 141

ഇല്ലാ കൃഷ്ണാവതാരത്തിനു ശരിയവതാ-
രങ്ങ;—ളോരോന്നുമോർത്താൽ
കൊല്ലാൻ വന്നോർക്കുമുള്ളിൽ തിരുവടി കരുതു-
ന്നോർക്കുമോർത്താൽ ഭവാനെ
ചൊല്ലാൽ നിന്ദിപ്പവർക്കും ശിവശിവ! സുലഭം
ഹന്ത! സായുജ്യമെന്തോ
ചൊല്ലാവല്ലാത്തമട്ടിൽ പലതുമവകടം
കാട്ടിയാഗ്ഗോപികാംക്കം. 142

ചൂതാടിസ്സകലം കളഞ്ഞു തിരുമു
മ്പാകെദ്ധരിപ്പിച്ചതി,-
ല്ലേതാണ്ടൊക്കെയറിഞ്ഞു ചെന്നു, വലയും
കുന്തീസുതന്മാക്കു നീ
നേതാവായ് വിജയം കൊടുത്തു; പിഴ ഞാ-
നയ്യായിരം ചെയ്യുവൻ;
വാതാഗാരപതേ, വലഞ്ഞവനിവൻ;
ഭക്തൈകവശ്യൻ ഭവാൻ. 143

പണ്ടാപ്പാഷ്തിയോടടുത്തവഭൃഥ-
സ്നാനാർദ്രസംശുദ്ധമായ്
കണ്ടാ വാർകുഴലിൽ പിടിച്ചു സഭയിൽ-
ക്കൊണ്ടിട്ടു ദുശ്ശാസനൻ
മുണ്ടാച്ചുററിയതല്ലടുത്തതുമഴി-
ക്കുമ്പോാം വലഞ്ഞോാത്തവാം-
ക്കണ്ടായ് പൂന്തുകിലററമററരയിൽ നീ
തൃക്കണ്ണിനക്കീടവേ. 144

ദൂതൻ ധർമ്മജനന്നു നീ; വിജയനോ
സാരഥ്യമേററന്നു നീ
സൂതൻ; പാണ്ഡവരോടെതിർത്തുവരുമാ
നാരായണാസ്ത്രം ഭവാൻ
ശ്രീ തങ്കും തിരുമാറിലേററു; പലതും
ഭക്തർക്കു ചെയ്തുള്ളോരാ;–
ളാതങ്കങ്ങളെഴും വയോധികനിവൻ
നിന്നെബ്ഭജിക്കുന്നവൻ. 145

സത്യം തീരെ വെടിഞ്ഞു ശാന്തനവനെ–
ക്കൊല്ലാൻ തുടങ്ങീ കടും–
കൃത്യം ചെയ്തു; ജയദ്രഥാഹതിയിലും
കർണ്ണന്റെ നേർക്കും ഭവാൻ;
നിത്യം പാണ്ഡവരെപ്പുലർത്തുവതിനാ–
യെന്തൊക്കെയോ ചെയ്തു നീ;–
യത്യന്താതുരനായൊരീയടിയനെ–
ക്കൂടിക്കടാക്ഷിക്കണം. 146

സത്ത്വംത്തിങ്ങി വിളങ്ങിടുംപടിയഹോ!
നാരായണീയത്തെ മേ–
പ്പുത്തൂർ ഭട്ടപദൻ ചമച്ചു തിരുമു–
മ്പാകെബ്ഭജിച്ചങ്ങനെ,
ഒത്തുള്ളത്കടവാതരോഗമഖിലം
മാററീ; കനിഞ്ഞങ്കലും
ചിത്ത്വംത്തുന് കൃപാകടാക്ഷമിളകാൻ
തൃക്കാല്ക്കൽ വീഴുന്നു ഞാൻ. 147

പോരാടി ത്രിദിവം പിടിച്ച ദനുജ-
ന്മാരെത്രയും ധാർമ്മിക-
ന്മാരായ് മുവരുയൻ്റു; ഹാ! ത്രിപുരരാ
ത്രൈലോക്യവിദ്വേഷികരം,
ആരായാലു,മറിഞ്ഞിടാപ്പടി മയൻ
നിർമ്മിച്ച ദുർഭേദ്യമാ-
യോരാ മുപ്പുരിയിൽ സുഖിച്ചു സുചിരം:
ധർമ്മൈകമൂലം ജയം. 148

ധർമ്മാധർമ്മങ്ങരം മാററിപ്പതിയൊരു നിലയിൽ
ബുദ്ധനായ് ബുദ്ധിമാൻ നീ
ദുർമ്മാർഗ്ഗത്തിൽ കുടുക്കീ ദനുജരെ വടിവെ-
ല്ലോതിയോതിപ്പകിട്ടി
ധർമ്മാലംബം നശിപ്പിച്ചവരുടെ കഥയും
തീർത്തു ലോകാധിപത്യം
നിർമ്മായം ശക്രനന്നേകിയ വരദ, ഭവാ-
നെന്നെ രക്ഷിച്ചിടേണം. 149

ഇന്നാ ബുദ്ധാഗമാലംബികളനവധി വാ-
ശ്ധാടി കാണിച്ചിളക്കാൻ
വന്നാടിപ്പാടു;-മില്ലാ ചലനമടിയ;-നാ-
ച്ചിത്പരം ത്വത്പദാബ്ജം
കൊന്നാലും വിട്ടുമാറി,ല്ലതിലിളകിവരു•
സച്ചിദാനന്ദമൊന്നാ-
ണിന്നാലംബം മനുഷ്യ;-ക്കടിയനതറിയാം,
വിഭ്രമം ലേശമില്ല. 150

വന്നെത്തും പ്രളയത്തിലേതൊരുവനും
ചേരും ഭവാനോടെനി-
ക്കെന്നെല്ലാമറിവുണ്ടു; വാസന നശി-
ക്കാഞ്ഞാലവക്കൊക്കയും
പിന്നെജ്ജന്മമെടുക്കണം; തുടരുമാ-
കല്പത്തിലും ചുററലാ;-
മെന്നെക്കാക്കുക കർമ്മവാസന മുടി-
ച്ചൈക്യം തരുംനാഥംവരെ. 151

നാമം നാട്ടുകടന്നു, നാല്മറകളിൽ-
ക്കാണുന്ന കർമ്മക്രമം
ക്ഷേമത്തിന്നു നിദാനമായ് മനുമുത-
ല്ലാ ഭട്ടപാദൻവരെ
കേമന്മാർ പലരും സയുക്തികമുര-
ച്ചിട്ടുള്ളതും നിന്ദ്യമായ്;-
ക്കാമംപോലെ നടക്കുമേതൊരുവനും—
കണ്ടോ കലിപ്രാഭവം! 152

സൂത്രം ബ്രാഹ്മണലക്ഷണം; ശിഖ വെറും-
മോടിക്കൊരാവശ്യമായ്-
മാത്രം നിർത്തിവരുന്നു; തൊട്ടുകളിയും
തീണ്ടിക്കളിച്ചുട്ടവും
അത്രത്യക്കു വെറുത്തു; സാന്ധ്യവിധിയും
മററുള്ള കർമ്മങ്ങളും
ഗോത്രപ്രാഭവവും നശിച്ചു—പരചി-
ന്മൂർത്തേ, പകയ്ക്കുന്നു ഞാൻ. 153

ആണും പെണ്ണുമിതായി ജാതി;– യിതുകൂ
ടാതുള്ള ജാതിക്രമം
കാണുന്നില്ലൊരു ദിക്കിലും; വിഷമമീ–
ക്കൂട്ടത്തിലെജ്ജീവിതം;
കേണും താണുമിരന്നിടുന്നു; ഭഗവൻ,
കഷ്ടപ്പെടത്താതിനി–
ച്ചേണുററുള്ള പരംപദത്തിലിവനെ,
ശ്രീകൃഷ്ണ, വാഴിക്കണേ! 154

ലോകം ശിശ്നോദരങ്ങൾക്കനുദിനമഴലേ–
ശാതെ സംതൃപ്തിചേർക്കും
പാകത്തിൽത്തന്നെ ജീവിപ്പൊരുവക വിഷയ–
ഭ്രാന്തരായീ സമസ്തം;
നീ കണ്ടിട്ടുള്ളതാണീ നില; ശരി,യുടനേ
വല്ലപാടും ശ്രമിച്ചീ–
പ്പാകക്കേടൊററിടാഞ്ഞാലുലകമുടയുമെ–
ന്നോർക്കണേ, ചക്രപാണേ! 155

ഇല്ലാ വർണ്ണാശ്രമങ്ങൾക്കൊരു നിലയിവിടെ;–
ബഭ്രുമിപന്മാർ സഹായി–
ക്കില്ലാ; ഞാനെന്തു വേണം? വളരെ വിഷമമായ്
ജീവിതം നിർവ്വഹിപ്പാൻ;
മല്ലാരാതേ, ശുകൻ ചൊല്ലിയ സമയമിതാ
വന്നിരിക്കുന്നു; നീതാ–
നെല്ലാം നന്നാക്കണം; ഞാൻ മുനിയുടെ മൊഴിയും
വിസ്തരിക്കാം സമസ്തം. 156

ശീലംകെട്ടവരായധർമ്മപരരായ്
സ്വാർത്ഥം പുലർത്തും പ്രജാ–
പാലന്മാരുടെ മന്നിലീതിഭയവും
ദുർഭിക്ഷവും രോഗവും
കാലക്കേടുകളീവിധം പലതുമു–
ണ്ടാകുമ്പൊഴും ഭൂപരി–
ശ്ശീലം മാററുകയില്ല; ലോകരഖിലം
നട്ടന്തിരിഞ്ഞമ്പിടും. 157

ഏവം ജീവികളമ്പരന്നു വലയും
കാലത്തു നാരായണൻ
ശ്രീവത്സാങ്കമെഴും പരാത്പരനജൻ
വിശ്വംഭരൻ വിശ്രുതൻ
ദേവൻ ശ്രീപതി ശംഭളാഭിധയെഴും
ഗ്രാമത്തിലുള്ളോരു ഭൂ–
ദേവൻ വിഷ്ണുയശസ്സിലന്നവതരി–
ക്കും 'കല്ക്കി'യായിട്ടിനി. 158

അഷ്ടൈശ്വര്യവിശിഷ്ടവൈഷ്ണവകലാ–
സമ്പൂർണ്ണനാക്കല്ക്കിയി–
ക്കഷ്ടപ്പാടുകളാററുവാൻ കരുണയാ
തൃക്കണ്ണിളക്കി ക്ഷണം
നഷ്ടപ്പെട്ട വിഭൂതിയൊക്കെയുലകിൽ
പ്രാദുർഭവിപ്പിക്കു,മാ–
ദുഷ്ടന്മാരെയമർത്തുമ;–ന്നടിയനി–
ന്നദ്ദേഹമാലംബനം. 159

കേറും വാജിയിലന്നുടൻ പരിചയും
വാളും ധരിച്ചംബരം
കീറുംമാതിരി പാഞ്ഞുചെന്നെതിരിടും
ഭൂപാലരെദ്ദുഷ്ടരെ
നൂറും നൂറുമരിഞ്ഞരിഞ്ഞുലകിലെ–
ശ്ശല്യങ്ങൾ തീർത്തിങ്ങു വ–
ന്നേറും വീരരസത്തിനെ,പ്പരനെ,യി–
ന്നോക്കുന്നു ഞാൻ കല്ക്കിയെ. 160

അക്കാലം തെളിയും ചരാചരഗണം;
ധർമ്മം ജയിക്കും; ജനം
തൃക്കാല്ക്കൽബ്ഭജനം തുടങ്ങുമുടനേ;
വർണ്ണാശ്രമാദിക്രമം,
ചിത്ക്കാമ്പേ, മുറതെററിടാതെ വളരും;
കർമ്മങ്ങളെല്ലാവരും
സത്ക്കാലത്തു നടത്തു;–മിങ്ങനെ വരും
കല്ക്കിക്കിതാ വന്ദനം. 161

സൃഷ്ടിക്കും വിധി വൻതപോനിധി; സഹാ–
യിക്കും മുനീന്ദ്രാളിയും;
പുഷ്ടിക്കായരുളും പ്രജാപതികളും;
ലോകത്തെ രക്ഷിപ്പവൻ
ശിഷ്ടൻ ശ്രീപതിയും; മനുക്കളമര–
ന്മാരാസ്സുധർമ്മം നൃപ–
ശ്രേഷ്ഠന്മാർ തുണനിന്നിടുന്നൊരിവരും;
നിന്റെന്നു കാണുന്നു ഞാൻ. 162

പോരാ, ലോകമൊട്ടുക്കവോനതുളിടും
ശ്രീരുദ്രനും പിന്നുണ-
ക്കാരാട്ടാനവരാ നിശാചരരധ-
ർമ്മം തൊട്ട കൂട്ടങ്ങളും
പേരാളുന്ന പരാത്പരൻെറ കലയാ,-
ണല്ലാതെകണ്ടോക്കിലി-
ന്നാരാണുള്ള,തൊരിന്ദ്രജാലമുലകം —
ശ്രീകൃഷ്ണ, നാരായണ! 163

തീരെച്ചിത്പുരുഷൻെറ വീര്യഗണന-
യ്ക്കാളില്ല; ചൊല്ലും മഹാ-
ന്മാരെത്തുംപിടിയുംപെടാ,തൊടുവില-
ന്നായുസ്സിനാശിച്ചിടും;
പാരെങ്ങും പതറിപ്പരന്നിടുമൊരീ-
ബ്ഭ്രരേണുതൊട്ടെണ്ണിടു-
ന്നോരെണ്ണട്ടെ,യവക്കുമീഗ്ഗണനയിൽ
സാമത്ഥ്യമില്ലോർക്കുവിൻ. 164

ഏതാണന്തവിഹീനമാദിരഹിതം
തദ്വീര്യമോത്തോതുവാൻ
ധാതാവും സനകൻതുടങ്ങിയ മഹാ—
ന്മാരും പ്രയാസപ്പെടും;
പാതാളത്തിലെഴും സഹസ്രവദനൻ
സങ്കഷ്ണൻ ശേഷനാ—
ണോതാനായ്ത്തുടരുന്നതെങ്കിലുടയും
വാശ്ധാടിയും പ്രൗഢിയും. 165

തൃക്കാല്യംകളിരാന്റ വീണുപണിയും
ഭക്തക്കു മായാഭ്രമം
ചിത്ക്കാമ്പാശ്രിതവത്സലൻ വിട്ടു കള-
ഞ്ഞാനന്ദമന്നേകിടും;
അക്കാലം ശ്വസൃഗാലഭക്ഷ്യമുടലിൽ-
ത്താന്തന്റെയെന്നുള്ളൊരീ
ധിക്കാരം കെടുമന്നു വിഷ്ണുകലയായ്-
ക്കാണും ജഗത്തൊക്കെയും. 166

ചൊല്ലാളും പുരുഷന്റെ മായ ചെറുതോ!
ലോകത്തിലൊക്കെച്ചരി-
ച്ചെല്ലാക്കും സുഖവിഭ്രമഭ്രമളിയെ-
ച്ചേക്കുന്നു നോക്കൊന്നിനാൽ;
നല്ലാർഭൂഷണമായവൾക്കടിമയീ
ത്രൈലോക്യ;-മാ ഭക്തരിൽ
ചെല്ലാ; ഭക്തരറിഞ്ഞുനില്ക്കു;-മടിയൻ
ചുററുന്നു, ചിത്ക്കാതലേ! 167

ധാതാ,വാസ്സനകാദ്യർ. നാരദ,നൃഭ,
സ്വായംഭുവൻ, പത്നിയാം
ശ്രീതാവും ശതരൂപ, പുത്ര,രസുരൻ
പ്രഹ്ലാദ,നീശൻ ധ്രുവൻ
ഏതാണ്ടിയ്യിവരംഗനും ഗുണമെഴും
പ്രാചീനബർഹിസ്സുമി-
ന്നോതാം മായയറിഞ്ഞു നില്പവ;-രവ-
ക്കും ഞാൻ നിനക്കും തൊഴാം. 168

പഞ്ചാതായി മുഷിഞ്ഞു സംസൃതിസുഖം;
നാമത്രയം ചൊല്ലിടാം;
ചെയ്യാം പുഷ്പജലാച്ചനം പുരുഷസൂ-
ക്തംകൊണ്ടുതാൻ നിത്യം;
നിയ്യാണാശ്രയമാരുമില്ല; കിഴവൻ;
പൂമങ്കപുല്കുന്ന നിൻ—
മെയ്യാനന്ദകരം കളായസുഷമം
കാണാൻ കൊതിക്കുന്നു ഞാൻ. 169

എല്ലിന്മേൽ തൊലി തേച്ചമാതിരിയിലായ്
ദേഹം, മഹാസങ്കടം
പല്ലില്ലാ, നരയും തുടങ്ങി ജരയും,
ചെന്നാൽ ദഹിക്കായ്കയും,
ഇല്ലില്ലാ രുചിയൊന്നിനും, വിഷയസൗ-
ഖ്യത്തിങ്കലും—ശ്രീപതേ,
ചൊല്ലിച്ചൊല്ലിയിരിക്കെ ഞാൻ മൃതിയട-
ഞ്ഞാനന്ദമാന്നീടണം. 170

പ്രായം കൂടുകയാലടുത്തുവരുമി—
ട്ടേറെക്കുഴക്കുന്നു; ഹാ!
കായം പ്രാകൃതമായി; വേണ്ടവർ തുണ—
ക്കില്ലാരുമില്ലാതെയായ്;
ദായത്തിന്നവകാശികൾക്കു ധൃതിയായ്;
ശ്രീകൃഷ്ണ, ജീവച്ഛവ—
പ്രായം ജീവിത;—മെൻെറയീ ദുരിതവും
പ്രാരബ്ധവും തീക്കണേ! 171

ശ്വാസംമുട്ടി വലിക്കവേ ഘരഘരാ-
രാവങ്ങ;-ളെക്കിട്ടു,മാ-
ക്കാസം, കണ്ണുതുറിപ്പു, വേപ്പിതുകളാ-
ലാകാതെ ചാകാതഹോ!
വാസം സങ്കടമീ നില;-യ്ക്കടിയനെ-
ക്കഷ്ടപ്പെടുത്താതെ നീ-
യാസന്നാർത്തികളാററിയുംത്തെളിവുദി-
പ്പിക്കേണമേ, ദൈവമേ! 172

അക്കാലത്തടിയൻ കളായകമനീ-
യാംഗം വിചാരിച്ചു വ-
ർത്തിക്കാം നിന്തിരുനാമഗാനരതനായ്
നാമം ജപിച്ചങ്ങനെ;
ചിത്ക്കാമ്പേ, മരണം ക്ഷണം കഴിയണം;
പിന്നെബ്ഭവാനെന്നെയാ-
ത്തൃക്കാല്ക്കൽ ശുകനാരദാദികളെഴും
പുണ്യസ്ഥലത്താക്കണം. 173

ഉപദേശസ്തവം

പുരുവേദാന്തസിദ്ധാന്ത–
പ്പൊരുളെന്നു പുകഴ്ന്നവൻ
ഗുരുഗോവിന്ദനാനന്ദ-
ക്കരു കാക്കട്ടെ നമ്മളെ! 1

നരരായിപ്പിറന്നേവം
നരകത്തിൽക്കളിക്കുവോർ
കരകേറാൻ ചിദാനന്ദ–
പരനെത്തന്നെയോൎക്കണം. 2

കാണുന്നതൊന്നുമിങ്ങില്ലെ-
ന്നാണുറയ്ക്കുന്നതെങ്കിലോ,
താണുപോ;–കരുയച്ചുള്ള
കാണും മാർഗ്ഗം, ജനങ്ങളേ! 3

മായാമയനുറക്കത്തി–
ലായാൽത്തീർന്നു ചരാചരം;
പോയാ ക്ഷണത്തിലടയു–
മായാളിലുണരുംവരെ. 4

ചുട്ടികുത്തിച്ചുടൻ വേഷം
കെട്ടിച്ചെന്നിട്ടു നമ്മളെ
കൊട്ടിപ്പാടിക്കളിപ്പിച്ചു
വിസ്ഫൂറിയാകുന്നു മാധവൻ. 5

വേഷം നന്നാകുവാനോരോ
ഭോഷത്തം നമ്മളും കാട്ടിടും;
ശേഷശായിത്തിരിപ്പാണെ-
ന്നീഷലില്ലറിയില്ലൊരാളും. 6

കലാശമവതാളത്തിൽ-
ക്കലാശിക്കുന്നു നമ്മളും;
ബലാലിക്കളിയിൽപ്പാപ-
കലാപം ഫലമായ്‌വരും. 7

കടിഞ്ഞാണിട്ടു കുതിര-
പ്പടി നമ്മളെയീശ്വരൻ
പിടിക്കൂടി നടത്തുന്നു
വെടിയ,ല്ലോർത്തുനോക്കുവിൻ. 8

ദിനംതോറും മരിക്കുന്നു
ജനം; കാണുന്നു നമ്മളും;
നിനസ്സില്ലെങ്കിലും ചാക-
ണ്ടേനിക്കെന്നുള്ള വാസ്തവം. 9

ഒരു രാപ്പകൽ പോകുമ്പോ-
ളൊരു നാഴികയെങ്കിലും
ഗുരുവാം ചിന്മയൻതൃക്കാൽ
കരുതാത്തതതിക്രമം. 10

ആരാ,ണാരുടെയാ,ണിഷ്ട-
ന്മാരാ,രെങ്ങുന്നു വന്നു നാം,
പോരാ, പോകുന്നതെങ്ങോട്ടെ-
ന്നാരാണോർക്കുന്നൂഴിയിൽ? 11

കുടുംബംകാക്കലും മററു
കുടുംബങ്ങൾമുടിക്കലും
മിടുക്കാവില്ലൊരുത്തർക്കു-
മൊടുക്കം നിലതെററിടും. 12

പുത്രമിത്രകളത്രാദി-
യെത്ര നിസ്സാരമോർക്കുകിൽ;
എത്ര നാൾ നില്ക്കു;-മതിലെ-
ന്തിത്ര സക്തിക്കു കാരണം? 13

വഴിക്കുവഴി നാം വീട്ടിൽ-
ക്കഴിക്കും കാര്യമോർക്കുകിൽ
വഴിയമ്പലമേറുന്ന
വഴിപോക്കർകണക്കുതാൻ. 14

മരിച്ചാൽപ്പണമുള്ളോനും
ദരിദ്രനുമൊരാശ്രയം
ദുരിതം, സുകൃതം, രണ്ടും
സ്മരിക്കണമിതേവനും. 15

ഇഷ്ടബന്ധുക്ക,ളബ്ഭാര്യ–
തൊട്ട കൂട്ടരശേഷവും
കഷ്ടമേ പട്ടടക്കാട്ടി–
ലിട്ടെറിഞ്ഞു നടന്നിടും. 16

ഞാനെന്നുള്ളോരഹംഭാവം
ജ്ഞാനമില്ലായ്കകാരണം
മാനവർക്കിത്തുതാൻ മുഖ്യ–
സ്ഥാനമാപത്തിനോർക്കണം. 17

മക്കളേയും ഭാര്യയേയും
പശുക്കളേയും നിനയ്ക്കൊലാ;
ഉൾക്കളേ ജഗദീശന്റെ
നല്ക്കളേബരമോർക്കുവിൻ! 18

തിരക്കാണിന്നു, ഭഗവത്–
സ്മരണം നാളെയെന്നു നാം
കരുതായ്ക, മരിച്ചീട–
ന്നൊരു നാളാർക്കറിഞ്ഞിടാം? 19

സംസാരിയാതിരുന്നുള്ളിൽ
കംസാരിയെ നിനയ്ക്കുകിൽ
സംസാരം നീങ്ങുമെന്നുള്ളാ–
സ്സംസാരം നിങ്ങളോർക്കണം. 20

തനിയേ ജഗദാധാര-
കനിയെക്കരുതീടുകിൽ
ജനിത്രീജരാപ്രാപ്തി-
യിനി വേണ്ടിവരാ ദൃഢം. 21

ഞാനിപ്പറഞ്ഞ തത്ത്വങ്ങൾ
മാനിച്ചേവം നടക്കുകിൽ
ഹാനി പററില്ല; ജനതേ,
ധ്യാനിക്കുക പരാത്പരം. 22

സൃഷ്ടിച്ചുള്ള ചരാചരങ്ങൾ മുഴവൻ
കല്പാന്തകാലങ്ങളിൽ-
ച്ചുട്ടിച്ചാന്ദരത്തിലുള്ളിലവനം-
ചെയ്യുന്ന ചിത്ക്കാതലേ!
കെട്ടിച്ചുററി വലച്ചിടുന്നൊരു മഹാ-
സംസാരപാശം ഭവാൻ
പൊട്ടിച്ചാത്തിയകററണം, കരുണയാ
കാർവണ്ണ, കാത്തീടണം! 23